

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi metsästyslakia. Muutoksen keskeinen tavoite on saada metsästäystä koskevat säännökset ajan tasalle.

Metsästyslain ampumakoetta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että jousiaseella metsästävän henkilön tulisi suorittaa ampumakoe suurikokoisia riistaeläimiä metsästäessä. Sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että hyväksytystä ampumakokeesta annettava todistus vastaisi sellaisenaan hallintolaissa tarkoitettua päätöstä.

Hirvieläinten pyyntilupaan, pyyntilupamenettelyyn ja yleisesti metsästyksenjohtajaan liittyviä säännöksiä täsmennettäisiin.

Tiettyjen eläinten ravinnolla ja haaskalla houkuttelu olisi kielletty. Laissa mahdollistettaisiin kuitenkin erikseen säännellyissä tilanteissa ravinnon ja haaskan käyttö houkuttelutarkoituksessa.

Metsästysaseen kuljettamista koskevaa säännöstä täydennettäisiin. Esityksessä ehdotetaan lakiin lisättäväksi yleinen saalisilmoitusvelvollisuus sekä laajennettaisiin metsästyksen rajoittamista koskevaa asetuksenantovaltuutta. Lisäksi eräiden lintulajien rauhoituksesta poikkeamista koskevaa menettelyä kevennettäisiin rajatuissa tilanteissa. Laissa säädettäisiin myös eräitä täsmennyksiä muihin poikkeuslupamenettelyihin.

Lakiin tehtäisiin myös eräitä teknisluonteisia tarkistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1 päivänä elokuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Ampumakoe.....	4
Hirvieläimen pyyntilupa, pyyntiluvan myöntämisen edellytykset ja metsästyksen johtaja.....	5
Haaskanpito ja ravintohoukutin.....	6
Metsästysaseen kuljettaminen.....	7
Saalisilmoitus.....	7
Metsästyksen rajoittaminen.....	8
Poikkeuslupamenettely.....	8
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	9
Ampumakokeeseen liittyvät säännökset.....	9
Sopimus Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta.....	9
Lintudirektiivi.....	9
2.3 Nykytilan arviointi.....	10
Ampumakoe.....	10
Hirvieläinten pyyntilupa ja -järjestelmä sekä metsästyksen johtaja.....	10
Haaskanpito ja ravintohoukutin.....	11
Metsästysaseen kuljettaminen.....	12
Saalistilastointi.....	12
Metsästyksen rajoittaminen.....	12
Rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupamenettely.....	13
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	14
3.1 Tavoitteet.....	14
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	16
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	18
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	19
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	19
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	19
4.3 Ympäristövaikutukset.....	20
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	20
5 ASIAN VALMISTELU.....	22
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	22
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	22
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	27
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	27
1.1 Metsästyslaki.....	27
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	37
3 VOIMAANTULO.....	38
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	38
LAKIEHDOTUS.....	43
Laki metsästyslain muuttamisesta.....	43

HE 28/2017 vp

LIITE	51
RINNAKKAISTEKSTI.....	51
Laki metsästyslain muuttamisesta.....	51

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Metsästyslaki (615/1993) on säädetty vuonna 1993. Lakiin on tehty vain vähäisiä muutoksia sen 15 ensimmäisen voimassaolovuoden aikana. Muutokset koskivat metsäkauriin pyyntiluvasta luopumista sekä sen metsästystä jousella.

Ensimmäinen merkittävämpi muutos lakiin tehtiin, kun riistavahinkolaki (105/2009) tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009. Aiemmin riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädettiin kahdessa valtioneuvoston asetuksessa.

Seuraava merkittävä uudistus koski riistahallinnon uudistamista. Riistahallintolaki (158/2011) tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011. Lailla yhdistettiin Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit Suomen riistakeskukseksi. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, joka hoitaa muun muassa riistahallinnon julkisia hallintotehtäviä. Tässä yhteydessä metsästyslain poikkeuslupajärjestelmä uudistettiin täysin.

Metsästyslakiin jäi kuitenkin edelleen eräitä muutostarpeita, joiden vuoksi sitä muutettiin 1 päivänä kesäkuuta 2013 voimaan tulleella lailla. Muutokset koskivat pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä sekä poikkeuslupajärjestelmää.

Maa- ja metsätalousministeriölle on edellä kerrottujen muutosten ohessa esitetty lukuisia pyyntöjä metsästyslain muuttamiseksi, joihin on ilmoitettu palattavaksi myöhemmin. Lisäksi lain soveltamisen yhteydessä on ilmennyt tarpeita muuttaa lakia tietyiltä osin. Näiden syiden vuoksi on valmisteltu tämä muutosesitys.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Ampumakoe

Ampumakoe on ollut Suomessa pakollinen hirvenmetsästäjille vuoden 1959 toukokuusta lähtien. Ensimmäiset hirvikokeet voitiin ampua joko saksanhirveä esittäviin maalikuvioihin tai kotimaista hirveä esittäviin maalikuvioihin. Vuosikymmenien kuluessa ampumakokeessa käytettävät maalikuviot ja myös kokeen suoritustapa ovat muuttuneet useita kertoja.

Voimassa olevan metsästyslain 21 §:n mukaan kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, metsäkaurista, hirveä, valkohäntäpeuraa, metsäpeuraa tai karhua rihlatulla luotiaseella metsästäessä ampujana saa toimia ainoastaan se, joka on suorittanut ampumakokeen. Mainittuja riistaeläimiä metsästäessä ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva todistus muussa maassa suoritettusta vastaavasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä.

Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen on pääsääntöisesti käytössä eri maiden välillä suurriistan metsästyksessä. Riistaeläimet, joiden metsästyksessä ampujalta vaaditaan erillistä ampumakoetta, vaihtelevat kuitenkin hieman maittain. Ulkomailla pysyvästi asuvan henkilön on mahdollista metsästää ja saada todistus ampumakokeesta, mikäli hänellä on asuinmaassaan oikeus toimia ampujana vastaavia riistaeläimiä metsästäessä.

Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman kaavan mukaisen todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Todistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään muun muassa ampumakokeen sisällöstä ja suorittamisesta.

Ahvenanmaan metsästyslain (1985:31) 36 §:n mukaan henkilöllä, joka osallistuu hirvenmetsästykseseen, on oltava ampumataito, jota maakuntahallituksen määräykset edellyttävät. Lain 36 §:n nojalla on annettu säännökset ampumakokeesta hirvenmetsästyksessä.

Ahvenanmaalla metsästysjousta voidaan käyttää pienriistan ja metsäkauriin metsästyksessä. Ampumakokeessa maalikuvioiden on kuusi riistaeläimen kuvaa esittäen sekä pienriistaa että suurriistaa. Maakunnan metsästysasetuksen (2006:70) 11 §:n mukaan metsästykseseen jousella vaaditaan hyväksytysti suoritettu jousiammuntakoe. Vähintään viiden kuudesta laukauksesta on osuttava kuvan vitaalialueelle. Ampumaetäisyyksiä ei ole ampumapaikalle merkitty, mutta ne ovat kuvista riippuen välillä 6–25 metriä. Jousikoe on Ahvenanmaalla suoritettava vuosittain, ja koe pitää suorittaa sillä jousityypillä, jolla aikoo metsästä.

Hirvieläimen pyyntilupa, pyyntiluvan myöntämisen edellytykset ja metsästyksen johtaja

Hirvieläinten metsästykseseen on metsästyslain 26 §:n mukaisesti oltava pyyntilupa, jonka myöntää Suomen riistakeskus. Hirvieläinten pyyntilupia myönnettäessä on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi pyyntilupien myöntämisessä.

Metsästyslain 8 §:n mukaisesti henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Lapin tai Kainuun maakuntaan kuuluvassa kunnassa tai Kuusamon, Pudasjärven tai Taivalkosken kunnassa, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2014, on oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla. Kyseisellä alueella hirven pyyntilupia myönnettäessä on kiinnitettävä huomiota myös metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää metsästyslain 27 §:n mukaisesti, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästykseseen sopiva yhtenäinen alue, jonka pinta-alan on hirven osalta oltava vähintään 1000 hehtaaria ja muiden hirvieläinten osalta vähintään 500 hehtaaria. Pinta-aloja ja yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista voidaan poiketa maa- ja metsätalousministeriön määräyksen nojalla. Metsästysasetuksen (666/1993, muut. 180/2011) 6 §:n mukaan hirvieläinten pyyntilupahakemukseen on liitettävä kartta lupahakemuksessa tarkoitettua alueesta ja selvitys alueen pinta-alasta. Pyyntiluvan hakemiselle on säädetty metsästysasetuksen 8 §:ssä määräämä aika siten, että hirvieläimen pyyntilupahakemus on jätettävä riistanhoitoyhdistykselle viimeistään 30. huhtikuuta. Hirvieläimen pyyntilupa on voimassa yhden metsästysvuoden kerrallaan. Muualla kuin metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella voidaan samalle metsästysalueelle myöntää pyyntilupa vain yhden hakemuksen perusteella.

Hirvieläimen pyyntilupa voidaan metsästysasetuksen 7 §:n mukaisesti ottaa pyyntiluvan käyttöä rajaavia määräyksiä. Pääsääntönä on, että yhdellä hirven pyyntiluvalla voi pyydystää yhden aikuisen hirven tai kaksi hirvenvasaa. Pyyntilupa voidaan kuitenkin ottaa tarkempia

HE 28/2017 vp

määräyksiä pyydystettävien hirvien iästä tai sukupuolesta, jos se on tarpeen hirvikannan tarkoituksenmukaisen hoidon kannalta.

Metsästyksen johtajasta säädetään vain pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä metsästyslain 28 §:ssä. Hirvieläimen pyyntiluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Ilman metsästyksen johtajaa metsästäminen on säädetty rangaistavaksi 74 §:n mukaisesti metsästysrikkomuksena.

Haaskanpito ja ravintohoukutin

Haaskanpidosta ja ravintohoukuttimen käyttämisestä säädetään vain karhun metsästyksen osalta metsästyslain 33 §:n 2 momentissa.

Suurpetojen houkuttelusta ei ole metsästyslaissa muita säännöksiä. EU:n sivutuoteasetus säätelee eläimistä saatavia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita. Asetus on jaettu kahteen erilliseen osaan: varsinaiseen sivutuoteasetukseen (EY) N:o 1069/2009 ja sitä täydentävään täytäntöönpanoasetukseen (EU) 142/2011.

Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015) ja sen nojalla annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus eläimistä saatavista sivutuotteista (783/2015) sisältävät EU:n sivutuoteasetusten kansalliseen toimeenpanoon liittyvät helpotukset, jotka koskevat sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käyttöä ja hävitystä.

EU:n sivutuoteasetuksen mukaan tiettyjen sivutuoteasetuksen mukaisten luokkaan 2 ja 3 kuuluvien sivutuotteiden käyttö luonnonvaraisten eläinten ruokintaan on sallittua, mikäli se ei aiheuta terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista eikä eläintautien leviämisen vaaraa. Viimeksi mainitusta syystä esimerkiksi ruokajätettä ei saa käyttää luonnonvaraisten eläinten ruokinnassa. Kolarihirviin, hirvenmetsästyksen teurassivutuotteisiin, muiden luonnonvaraisten eläinten raatoihin ja luonnonkalaan ei sovelleta sivutuoteasetusta ja niiden haaskakäyttö on sallittua, mikäli niiden ei epäillä sairastavan jotain ihmisiin tai eläimiin tarttuvaa tautia.

Vastuu haaskakäyttöön päätyvistä sivutuotteista ja niiden laadusta on sivutuotteen tuottajalla ja käyttäjällä. Viime kädessä he vastaavat siitä, ettei luonnonvaraisten eläinten ravinnoksi päädy ainesta, joka aiheuttaa vaaran eläinten tai ihmisten terveydelle. Edellä mainittujen tahojen vastuulla on myös se, ettei haaskakäyttöön päädy sellaisten lääkittyjen eläinten raatoja, joilla käytettyjen lääkkeiden varoaika ei ole päättynyt ennen kuin eläin on kuollut tai lopetettu.

Haaskanpitoa säätelevät myös monet muut lait ja asetukset kuten jätelaki, ympäristönsuojelulaki ja maankäyttö- ja rakennuslaki, joiden tunteminen ja noudattaminen on edellytyksenä haaskatoiminnalle.

Lisäksi luokan 2 sivutuotteiden käyttö on kiellettyä kyseisen kunnan alueella silloin, kun karhunmetsästyksessä on sallittua. Kun kannanhoidollisista syistä myönnettyt luvat karhun metsästykselle on alueella käytetty, luokan 2 sivutuotteiden käyttö on jälleen sallittua. Haaskanpitäjän ja valvojan viranomaisen velvollisuus on seurata alueen karhun metsästyksen liittyvien poikkeuslupien käyttöä.

Jos haaskana käytetään muita kuin luonnonvaraisia eläimiä ja niiden teurassivutuotteita, on toiminnasta tehtävä ilmoitus kunnaneläinlääkärille, jonka alueella haaskaa aiotaan pitää. Ilmoituksen tiedot viedään eläintenpitäjärekisterin yhteydessä olevaan haaskaruokintapaikkarekisteriin eläintunnistusjärjestelmälain (238/2010) vaatimusten mukaisesti.

Metsästysaseen kuljettaminen

Metsästysaseen kuljettamisesta säädetään metsästyslain 35 §:ssä. Sen mukaan metsästysaseen on ilma-aluksessa, maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske aseiden kuljettamista merialueella lopetettaessa haavoittunutta riistaeläintä.

Metsästysaseiden kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa on kielletty. Asetta saa kuitenkin kuljettaa virantoimituksessa oleva henkilö, jolle aseiden mukanaolo virantoimituksen laadusta johtuen on tarpeen. Poliisipiirin päällikkö voi yksittäisessä tapauksessa antaa luvan kuljettaa lataamatonta metsästysasetta suojuksessa edellä mainituissa kulkuneuvoissa niiden liikkua yleisen tai yksityisen tien ulkopuolella tietyssä aikana ennakolta ilmoitettua reittiä käyttäen ehdolla, että kuljetuksen aikana asetta ei käytetä metsästyksessä. Yleensä tällöin kyseessä on siirtyminen vailla tieyhteyttä olevalle kämpälle tai muuhun majoittumispaikkaan, jonne siirrytään vakiintunutta kulkureittiä pitkin. Tällaisia lupia ovat poliisilta hakeneet etenkin kuljetus- ja majoittumispalveluita tarjoavat Pohjois-Suomen yksityisyrittäjät mutta myös yksittäiset metsästäjät ja metsästysryhmät.

Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää poikkeus edellä mainituista moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä koskevista rajoituksista metsästyslain 41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 momentin sekä 41 c §:n mukaisten poikkeuslupien myöntämisen yhteydessä. Lisäksi Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta ja metsästysaseiden kuljettamista koskevista säännöksistä silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

Saalisilmoitus

Saalisilmoitus edellytetään metsästyslain 10 §:n nojalla pyyntiluvan, metsästyslain 41 §:n nojalla poikkeusluvan ja metsästyslain 10 §:n nojalla alueellisen kiintiön perusteella metsästyistä yksilöistä sekä kauriin metsästyksessä. Muiden riistaeläinten tai rauhoittamattomien eläinten osalta pakollista saalisilmoitusta ei ole.

Pyyntiluvanvaraisten tai poikkeusluvalla metsästettävien eläinten (hirvieläimet, suurpedot, hylkeet, saukko ja euroopanmajava) saalistiedot sekä arviot mufloni-, villisika- ja villikanisaaliista saadaan Suomen riistakeskuksesta. Luonnonvarakeskus kerää pienriistan metsästystä koskevat saalistilastot otantatutkimuksella, jota on tehty samalla menetelmällä vuodesta 1996 lähtien. Saaliskyselyn otos on 5 400 metsästäjää, 300 kultakin alueelta, jotka poimitaan Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä metsästäjärekisteristä. Luonnonvarakeskus koostaa tiedoista vuosittain metsästystilaston.

Metsästyksen rajoittaminen

Metsästyslain 38 §:n mukaan, jos riistaeläinlajin kanta vaarantuu sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästys kieltää tai rajoittaa sitä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa rajataan alue, jolla kieltö tai rajoitus on voimassa. Kielto tai rajoitus voidaan antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kielto tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kulluttua asetuksen antamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista Suomen riistakeskusta sekä niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-aluetta kieltö tai rajoitus koskee. Jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi, kieltö tai rajoitus tulee kumota ennen määräajan päättymistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetyt metsästyskiellot tai -rajoitukset ovat koskeneet metsäkanalintuja, metsähänhea, merihanhea sekä uroshaahkan kesä metsästystä. Toimivaltaa on sovellettu niin, että kysymyksessä on erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltö tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan ja metsästyspaineen yhteisvaikutuksen arvioinnin perusteella sovellettu toimivalta.

Poikkeuslupamenettely

Metsästyslain 37 §:n 1 momentin mukaan, jos riistaeläimen kannan säilymisen tai riistaeläinlajin häiritsemättömän lisääntymisen turvaaminen sitä edellyttää, riistaeläinlaji on rauhoitettava määräajaksi tai toistaiseksi. Riistaeläinten rauhoittamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Metsästyslain 37 §:n 3 momentissa on ahma, ilves, karhu, kirjohylje, saukko ja susi aina rauhoitettu.

Lisäksi euroopanmajavan, kanadanmajavan ja piisamin pesän ja siihen liittyvän rakennelman rauhoituksesta ja rauhoituksesta poikkeamisesta on säädetty erikseen.

Suomen riistakeskus voi myöntää metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia EU:n luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (luontodirektiivi, 92/43/ETY) ja EU:n luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (lintudirektiivi, 79/409/ETY) asetetuista lajisuojelua koskevista velvoitteista poikkeamiseksi. Poikkeusluvista säädetään tarkemmin metsästyslain 41 a–e §:ssä.

Suomen riistakeskus voi myöntää metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia muun muassa metsästyslain 41 b §:n nojalla 5 §:ssä tarkoitettujen riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen pyydystämiseen tai tappamiseen, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä. Tyypillisesti nämä päätökset ovat koskeneet kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamista, lentoturvallisuuden takaamista, viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämistä ja eläimistön suojelemista riistanhoitotarkoituksessa. Hakemusten käsittelyyn liittyvät hallintomenettelyt ovat yksityiskohtaisina raskaita ja aikaa vieviä, koska kyseessä on tapauskohtainen poikkeaminen lintudirektiivissä asetetuista lajisuojelua koskevista velvoitteista. Suomen riistakeskus on tehnyt tällaisia päätöksiä, jotka kohdistuvat pääsääntöisesti runsaana esiintyviin lintulajeihin, enimmillään vuositasolla noin 650 kappaletta.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Ampumakokeeseen liittyvät säännökset

Ruotsissa ampumakoe ammutaan hirvikuvioon 80 metrin ampumaetäisyydeltä liikkuvan hirven radalla. Samassa koetilaisuudessa ampuja saa ampua enintään yhdeksän neljän laukauksen yrityskertaa, joista vähintään kolmen tulee olla hyväksytyjä, jotta koe hyväksyttäisiin. Norjassa suurriistaa metsästävien on ammuttava vuosittain vähintään 30 dokumentoitua harjoituslaukausta. Tämän lisäksi ampumakokeeseen sisältyen tulee ampua viisi laukausta vähintään 100 metrin etäisyydeltä seisovaan maalikuvioon, jossa osuma-alueen halkaisija on 30 senttimetriä. Virossa suurriistan ajometsästyksessä haulikon täyteistä käyttävien on ammuttava ampumakoe täyteisillä ja kivääriä käyttävien kiväärillä.

Virossa edellytetään kuitenkin aina myös ulkomaalaisilta kahta vuotta tuoreempaa ampumakoe ja haulikon täyteistä käyttäviltä erillisen haulikkokokeen suoritusta. Siellä on sallittu metsästysjousen käyttö pienriistan metsästyksessä. Tällöin metsästäjiltä edellytetään jousiammumakokeen suorittamista, mikä koskee myös ulkomaalaisia.

Sopimus Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta

Muuttavien vesilintujen kantojen suojelussa ja metsästyksessä kansainvälinen yhteistyö on kehittynyt Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehdyn sopimuksen (SopS 9/2000) puitteissa (jäljempänä AEWA). Kansainvälisen sopimuksen osapuolikokouksessa on päätetty osapuolia sitovista muutoksista sopimuksen toimintasuunnitelman liitteisiin, jotka edellyttävät muutoksia EU:n lintudirektiiviin ja kansalliseen metsästyslainsäädäntöön metsähänhen, allin ja tukkakoskelon osalta. Metsähänhen metsästys voidaan sallia ainoastaan kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa niin, että sopeutuvan metsästyksen säätelyn keinoin varmistetaan metsästyksen mitoitus siten, että se on kestävä käytön periaatteiden mukaista. Metsästyksen säätelyn tarkentaminen kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa edellyttää, että kansallisella tasolla kerätään tarkka tieto saadusta saaliista. Monissa maissa kuten Yhdysvalloissa on otettu käyttöön tarkempia metsästyksen rajoittamisen menetelmiä, kuten metsästäjäkohtainen saaliskiintiö.

Lintudirektiivi

EU:n luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (lintudirektiivi, 79/409/ETY) on säädetty jäsenvaltioita velvoittavasti lintujen suojelusta. Lintudirektiivi koskee kaikkia luonnonvaraisia lintuja. Lintudirektiivin liitteissä II/A ja II/B on lueteltu lajit, joiden metsästys on sallittua. Lintudirektiivin 7 artikla edellyttää, että edellä mainittujen liitteiden mukaiset lajit ovat rauhoitettuja niiden lisääntymis- ja poikastenhoitoaikana. Lintudirektiivin 9 artikla mahdollistaa kuitenkin poikkeamisen tästä suojelusta tietyissä tapauksissa tapauskohtaisesti.

EU:n komissio on laatinut luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY ("lintudirektiivin") mukaisesti harjoitettavaa metsästystä koskevan ohjeasiakirjan vuodelta 2008. Ohjeasiakirjan mukaan yleisille henkilöryhmille on mahdollista tietysin edellytyksin myöntää oikeus poiketa suojelujärjestelmästä ja tapauskohtaisesta lupaharkinnasta. Ohjeasiakirjassa viitataan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisuun asiassa C-247/85, jossa komissio

vastusti Belgian lainsäädäntöä, jonka nojalla muun muassa asukkaiden ja metsästys oikeuden haltijoiden sekä heidän valtuuttamiensa henkilöiden sallittiin pyydystää, tappaa, tuhota tai karkottaa varpusia, pikkuvarpusia ja kottaraisia sekä tuhota niiden munia, pesiä ja poikueita. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että Belgian asettamissa säännöissä ei ilmoitettu kansanterveyden suojeluun tai viljelmiin tai muihin direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa mainittuihin alueisiin kohdistuvan vakavan vahingon estämiseen liittyviä syitä, joiden perusteella saattaisi olla tarpeen myöntää poikkeus näin laajalle henkilöryhmälle kaikkialla Belgiassa. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan oli niin, että Belgiassa oli periaatteessa mahdollista myöntää lupa tietyille rajatuille henkilöryhmille poiketa 5, 6, 7 artiklassa annetusta yleisestä suojelujärjestelmästä. Ohjeasiakirjassa todetaan, että laajalle henkilöryhmälle myönnettävälle poikkeukselle täytyy olla pakottavia syitä ja ne on ilmaistava selkeästi poikkeuksen yhteydessä. Vastaavasti vuonna 2013 merimetsokantaa koskevassa ohjeasiakirjassa todetaan, että poikkeuksia vahinkolintujen torjuntaan (mm. lentoturvallisuuden, viljelmien turvaamiseksi) voidaan myöntää yksittäisten henkilöiden sijasta yleisille henkilöryhmille, kuten maanomistajille tai heidän valtuuttamilleen henkilöille 9 artiklan 2 kohdan yksityiskohtaiset muotovaatimukset täyttäen. Vastaavanlaisia yleisille henkilöryhmille myönnettäviä oikeuksia on muun muassa Ahvenanmaalla merimetson metsästyksessä.

2.3 Nykytilan arviointi

Ampumakoe

Ampumakoetta koskevaa sääntelyä on tarve täydentää. Metsästysasetuksessa säädettäisiin tässä laissa säädettävän asetuksenantovaltuuden nojalla nykyistä laajemmin metsästysjousella metsästettävistä riistaeläimistä. Asetuksella voitaisiin myös nykyistä joustavammin säätää riistaeläimistä, joiden metsästyksen osallistuvilta ampujilta voitaisiin edellyttää ampumakokeen suorittamista. Tarkoituksena on mahdollistaa peuraeläinten, käytännössä lähinnä valkohäntäpeuran, sekä villisian ja muflonin metsästäminen joususta käyttäen nykyisin sallittujen riistaeläinten lisäksi. Tarkoituksena on edellyttää hirveä pienempien hirvieläinten osalta joususta käytäviltä metsästäjiltä riittävän ampumataidon osoittamista hyväksytyksi suoritetulla ampumakokeella. Ampumakoevaatimus jousella metsästävilta on tarkoituksena laajentaa koskemaan myös metsäkauriin metsästystä. Nykyisen lainsäädännön mukaista kiväärillä suurriistaa metsästäviin ampumakoetta ei ole tarkoitus muuttaa.

Nykysäännösten mukaan hyväksytystä ampumakokeesta annettavan todistuksen (ampumakoetodistus) lisäksi on annettava erillinen hallintolain (434/2003) edellyttämä kirjallinen päätös oikaisuvaatimusosoituksineen, joka on annettava myös hyväksytyt koesuorituksen jälkeen. Tätä voidaan pitää tarpeettomana, sillä hyväksytystä suorituksesta annetaan jo kirjallinen maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman kaavan mukainen todistus. Hylätyn ampumakoesuorituksen perusteena on lähes poikkeuksetta se, että ampuja ei ole saanut ammuttua vaadittua määrää osumia maalikuviin. Erillisten kirjallisten päätösten kirjoittamisen ja antamisen kaikille asiakkaille ampumakoetilaisuudessa voidaan katsoa olevan ylimääräinen ja tarpeeton lisätyö.

Hirvieläinten pyyntilupa ja -järjestelmä sekä metsästyksen johtaja

Hirvieläinten pyyntilupajärjestelmä on vakiintunut ja tarkoituksenmukainen keino hirvikannan kestävä sääntelyn turvaamiseksi. Vastaavasti lainsäädännössä olevat pinta-alavaatimukset ovat osoittautuneet tarpeellisiksi laajalla alueella liikkuvan yhteisen luonnonvaran suunnitelmallisen hoidon ja metsästysverotuksen säätämiseksi. Suomen riistakeskuksen kyselyssä selvä

enemmistö (70 %) metsästysoikeuden haltijoista katsoi pyyntiluvanvaraisuuden valkohäntäpeuran metsästyksessä aiheelliseksi myös jatkossa ja myös luvan saannin edellyttämä 500 hehtaarin pinta-alavaatimus haluttiin säilyttää (70 %).

Pyyntilupien myöntämiseen ja pyyntiluvan nojalla metsästämiseen on kuitenkin havaittu liittyvän puutteita ja lainsäädäntöä on tarpeen joiltakin osin muuttaa. Niin sanottu yhteislupamenettely on yleiseksi muodostunut käytäntö, jonka avulla on mahdollista lisätä pyyntilupajärjestelmän joustavuutta ja pyyntiluvansaajien paikallista harkintavaltaa ja -vastuuta hirvikannan hoidossa sekä keventää pyyntilupamenettelyyn liittyvää byrokratiaa. Yhteislupamenettely perustuu metsästysoikeudenhaltijoiden keskinäiseen sopimukseen pyyntiluvan hakemisesta yhteisesti ja pyyntiluvan nojalla metsästämisestä. Nykyisessä lainsäädännössä ei ole yksityiskohdaisia säännöksiä yhteisluvasta tai sen lupaosakkaiden velvollisuuksista.

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että hakijalla on käytettävissään metsästykseseen soveltuva yhtenäinen alue. Alueen yhtenäisyyden tulkinta tehdään tapauskohtaisesti pyyntilupaharkinnan yhteydessä. Nykyisen sääntelyn ja sen nojalla muodostuneen oikeuskäytännön mukaan Suomen riistakeskus on voinut jättää pyyntilupia myöntäessään huomioon ottamatta sellaiset alueet, jotka eivät täytä pyyntilupa-alueen vähimmäiskokoa ja yhtenäisyyttä koskevia vaatimuksia. Pyyntiluvassa ei tällä hetkellä voida määrätä, millä alueella pyyntilupa on voimassa ja saako sirpalealueita käyttää metsästykseseen. Tämä on johtanut myös pyyntiluvansaajien oikeusturvan kannalta hankalaan tilanteeseen ja joissakin tapauksissa tällaisilla niin sanotuilla sirpalealueilla metsästäminen on tulkittu lainvastaiseksi.

Hirvikannan hoitosuunnitelman valmistelun yhteydessä on todettu, että metsästyslain 8 §:n alueella hirvieläinten pyyntilupien myöntämisessä on tarpeen ottaa huomioon nykyisten edellytysten lisäksi myös metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen. Tämä johtuu siitä, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan edellä mainitulla alueella voidaan myöntää pyyntilupia usealle hakijalle samalle alueelle, jolloin metsästyksen järjestäminen tehokkaasti ja turvallisesti edellyttää sitä, että pyyntilupien myöntämisessä otetaan huomioon myös metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen.

Tällä hetkellä vain pyyntiluvalla tapahtuvassa hirvieläinten metsästyksessä on oltava metsästyksen johtaja. Kyseinen velvoite on säädetty aikana, jolloin suurpedot olivat harvinaisia, eikä niiden metsästys ollut yleistä. Sittemmin erityisesti vuoden 1995 jälkeen suurpetokannat ovat vahvistuneet ja levittäytyneet kautta koko maan. Tarve kantojen hoitoon ja hallintaan nykyisin poikkeusluvalla tapahtuvan metsästyksen avulla on lisääntynyt merkittävästi. Tästä kehityksestä johtuen suurpetojen metsästysmäärät ovat lisääntyneet huomattavasti. Nykyisin suurpetojen metsästys tapahtuu käytännössä valtaosin seuruemetsästyksenä, johon osallistuu vähintään kaksi, mutta usein useita kymmeniä metsästäjiä. Tällöin käytännössä metsästystapahtumat on tarpeen johtaa samalla tavoin kuin hirvieläinten metsästys. Jotta varmistetaan, että viime vuosikymmeninä yleistynyt suurpetojen metsästys poikkeusluvalla järjestetään kaikilta osin johdetusti ja turvallisesti, on tarpeen, että myös suurpetojen poikkeusluvalla tapahtuvassa metsästyksessä on metsästyksen johtaja.

Haaskanpito ja ravintohoukutin

Suurpetojen houkuttelu tietyille paikalle on lisääntynyt viime vuosina. Tähän on syynä erityisesti riistakameroiden kehittyminen. Valvontaviranomaiset ovat löytäneet viime vuosina enenevässä määrin viitteitä siitä, että karhunmetsästyksessä on käytetty hajuun ja ravintoon liittyviä houkuttimia tavalla, jolla on muun muassa pyritty helpottamaan karhun löytämistä. Ravin-

tohoukuttimina on useasti käytetty muutakin kuin karhun luontaista ravintoa kuten koiranruokaa.

Metsästysaseen kuljettaminen

Metsästysaseen kuljettamista maastossa koskeva lainsäädäntö ei tällä hetkellä mahdollista aseiden kuljettamista esimerkiksi jäällä tai moottorikelkkareiteillä. Lisäksi poliisin toimivaltaan säädetty luvan myöntäminen kuormittaa poliisin lupahallintoa.

Saalistilastointi

Luonnonvarakeskus lähettää vuosittain 5 000 metsästäjälle kyselyn metsästyksestä ja saaliista. Kyselyn pohjalta Luonnonvarakeskus laatii vuotuiset saalistilatot. Pienriistasaaliin tilastoinnissa metsästyskyselyn suhteellisen korkean vastausprosentin ansiosta pienriistasaalisarvioiden luotettavuutta koko maan tasolla on pidetty verrattain hyvänä. Otannasta johtuva epävarmuus vaihtelee kuitenkin lajeittain ja alueittain riippuen muun muassa siitä, miten paljon metsästäjäkohtaiset saaliit vaihtelevat. Saalisarvioiden luotettavuus on yleensä parempi runsaimmin metsästettävillä lajeilla. Muutamien metsästäjien saamat poikkeuksellisen suuret saaliit aiheuttavat saalisarvioihin epävarmuutta ja se ilmenee muun muassa saalisarvioiden suurina luottamusväleinä. Varsinkin aluetasolla yksittäisten poikkeavien vastausten vaikutus saalisarvioihin saattaa olla huomattava.

Koska harvalukuisia lajeja osuu otantaan vain harvoin, korostuu tilaston epävarmuus ja arvion luottamusvälit voivat olla monilla taantuneilla vesilintulajeilla yli ± 50 % saalisarviosta. Harvalukuisilla tai taantuvilla lajeilla saalistiedon epävarmuuden aiheuttama ongelma korostuu, koska niiden metsästyksen säätelyyn ja metsästyksen kestävyyyteen kohdistuu erityisiä haasteita. Tällöin myös aluetasolla tulee olla käytettävissä luotettavat tiedot saadusta saaliista, jotta metsästysrajoitukset voidaan kohdentaa oikein sinne, missä niitä tarvitaan metsästyksen kestävyyyden varmistamiseksi. Esimerkiksi taantuvan metsähänhikannan metsästyksen rajoittamisessa saalistilastojen tarkkuus on osoittautunut riittämättömäksi. Saaliskyselyyn vuosittain osuvien hanhenmetsästäjien määrä on suhteellisen pieni, joten kokonaissaalisarviot ja varsinkin alueelliset saalisarviot ovat vain suuntaa-antavia. Ellei käytettävissä ole luotettavia saalistietoja ja ellei metsästyksen kestävyyttä pystytä varmistamaan, joudutaan varovaisuusperiaatteella rajoittamaan taantuvan kannan metsästystä varmuuden vuoksi.

Metsästyksen rajoittaminen

Voimassa olevan metsästyslain 38 §:n mukaan metsästyksen kieltö tai rajoitus voidaan asettaa joustavasti ympäri vuoden kuitenkin niin, että maa- ja metsätalousministeriön asetus, jossa kieltö tai rajoitus säädetään, on annettava viimeistään kahta viikkoa ennen kiellon tai rajoituksen alkamista. Tämä mahdollisuus on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi, jotta yllättäviin kannanvaihteluihin tai muulla tavalla muuttuneisiin olosuhteisiin voidaan reagoida mahdollisimman tuoreiden riistalaskentatietojen perusteella. Kattavat riistalaskentatiedot ja 38 §:n joustava soveltaminen mahdollistaisivat nykyistä pidemmät metsästysajat, sillä laskentatietoon perustuva rajoitusjärjestelmä turvaisi metsästyksen kestävyyyden kannan heikentyessä. Tämä olisi

mahdollista, koska laskentatietoon perustuva rajoitusjärjestelmä turvaisi metsästyksen kestävyden kannan heikentyessä.

Kansainvälisessä ja kansallisessa hoitosuunnitelmassa on esimerkiksi metsähanhen osalta todettu, että metsästyksen säätely siten, että se on kestävä, edellyttää nykyistä tarkempia metsästyksen säätelyn keinoja, jotta metsästyksen kestävyys voidaan varmistaa ja taantuvan kannan metsästys sallia. Jotta metsästystä voidaan rajoittaa niin, että sen vaikutus ei heikennä riistakantaa haitallisesti, on kieltämisen tai rajoittamisen edellytyksiä tarpeen täsmentää. Riista-eläinlajin metsästystä täytyy rajoittaa ja tarvittaessa metsästys tulee voida kieltää kokonaan, jos riistaeläinlajin kanta osoittaa pysyvää tai tilapäistä heikkenemistä sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, jotta metsästyksen mahdollinen riistakantaa heikentävä vaikutus voidaan estää.

Voimassa olevassa laissa metsästyksen rajoittamisen sisällään pitämiä keinoja ei ole täsmällisesti määritelty. Näin ollen maa- ja metsätalousministeriön asetuksella on voitu säätää ainoastaan metsästysajan kieltö joko kokonaan tai osittain, eli käytännössä on voitu antaa ainoastaan metsästysajan lyhentämistä koskevia asetuksia. Metsästysajan lyhentäminen on kuitenkin osoittautunut joissakin tapauksissa tarpeettoman laajaksi kielloksi, jonka sijaan on esitetty muita täsmällisempiä metsästyksen rajoituskeinoja. Jotta tarpeettoman kattavia metsästysaikojen lyhennyksiä voitaisiin metsästyksen rajoittamisen tilanteessa välttää, olisi säädettävä maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta säätää täsmällisempiä uusia rajoituskeinoja koskien saaliseläimen sukupuolta, metsästäjäkohtaista kiintiötä tai tiettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää.

Vaatus siitä, että kieltö tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta, on osoittautunut käytännössä ongelmalliseksi ajantasaisten riistakolmiolaskentojen perusteella valmisteltavien metsäkanalintujen metsästysrajoitusten osalta, sillä laskentojen ajoitusta on jouduttu lyhentämään ja aikaistamaan heinä-elokuun vaihteeseen. Nykyisillä sähköisillä ja perinteisillä tiedotusvälineillä tiedon välitys metsästäjille olisi katsottava mahdolliseksi tarvittaessa nopeamminkin.

Erillisellä velvoitteella kuulla Suomen riistakeskusta ennen asetuksen antamista ei ole käytännössä ollut merkittävää vaikutusta, koska asetukset metsästyksen kieltämiseksi on valmisteltu pääosin tiiviissä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Tämä pääasiallinen valmistelukäytäntö on osoittautunut toimivaksi ja sitä on tarpeen jatkaa ja edelleen kehittää.

Rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupamenettely

Tapauskohtaiseen lintudirektiiviperustaiseen poikkeuslupaharkintaan liittyvät hallintomenettelyt, joissa poiketaan lajisuojelua koskevista velvoitteista, ovat nykyisellään yksityiskohtaisina raskaita ja aikaa vieviä. Euroopan unionin oikeuskäytännön mukaan todistustaakka poikkeusluvan edellytysten olemassaolosta on valtiolla. Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Poikkeusluvan edellytysten täyttyminen on Suomen riistakeskuksen selvitettävä ja osoitettava. Luvan hakijan tai muun asianosaisen ilmoituksella tosiseikoista tai näiden käsityksille poikkeamisedellytysten soveltamisesta ei voida antaa ratkaisevaa merkitystä, kun edellytysten täyttymistä arvioidaan. Suomen riistakeskus on tehnyt tällaisia päätöksiä, jotka kohdistuvat pääsääntöisesti runsaana esiintyviin lintula-

jeihin enimmillään vuositasolla noin 650 kappaletta vuodessa. Päätöksiin liittyviä hallintomenettelyitä on tarpeen keventää.

Elintarvikehuoneistoihin, kuten kaupan varastoihin ja myymälöihin, ja ennen vähittäismyyntiä elintarvikkeita käsitteleviin laitoksiin pääsee aika ajoin lintuja. Elintarviketurvallisuutta koskeva sääntely edellyttää, että ns. haittaeläimiä ei näissä tiloissa saa olla. Lintujen pois pitäminen tiloista ja hävittämismenettely liittyy elintarvikeviranomaisten yritysten elintarviketurvallisuutta koskevaan Oiva-arviointiin. Metsästysasetuksen mukaan riistalinnut ja rauhoittamattomat linnut ovat osan vuotta rauhoitettuja eläimiä, joita ei rauhoitusaikana saa häiritä tai tappaa. Sääntely edellyttää poikkeuslupaa elintarvikehuoneistossa olevien lintujen pyydystämiseen tai hävittämiseen. Suomen riistakeskukselta voi jo tälläkin hetkellä hakea poikkeuslupaa rauhoittamattomien lintujen kuten harakoiden, varisten ja kesykyyhkyjen pyytämiseen elintarvikehuoneistoista niiden rauhoitusaikana enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lupa tulee uusia ja pyydystämisestä vastaa yleensä ulkopuolinen palveluntarjoaja. Torjuntatoimista tulee raportoida poikkeuslupan myöntäjälle. Hallinnollisten kulujen lisäksi kunkin linnun pyydystäminen maksaa kaupalle noin 200 euroa. Tätä lupabyrokratiaa tulisi keventää. Vastaavanlaisista lupabyrokratian poistoa tarvitaan myös esimerkiksi lentoasemille, marjanviljelijöille, turkistarhoille, kalanviljelylaitoksille, jätteidenkäsittelylaitoksille ja tuotantoeläinsuojille, joissa lintuja pyydetään rauhoitusaikana nykyään poikkeusluvalla pääasiassa turvallisuus- tai vahinkoperusteella ja jossa muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Sipilän hallitusohjelmassa kesällä 2015 strategisiksi tavoitteiksi asetettiin työllisyys, kilpailukyky ja kasvu, joita pyritään saavuttamaan muun muassa purkamalla turhaa sääntelyä ja byrokratiaa sekä keventämällä hallinnollista taakkaa. Tavoitteena mainitaan sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. EU-säännösten toimeenpanossa pidättäydytään kansallisesta lisäsääntelystä. Suomen EU-vaikuttamisen yhtenä painopisteenä on nykyistä vähäisempi, parempi ja kevyempi sääntely. Toimenpiteenä sääntelyn keventämiseksi mainitaan mm. niiden säädösten perkaaminen, jotka eniten haittaavat kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa.

Ampumakoesääntelyyn liittyvillä muutoksilla tavoitellaan riistanhoitoyhdistyksiin kohdistuvan hallinnollisen taakan vähentämistä. Lisäksi asetuksella on tarkoitus sallia metsästysmahdollisuuksien laajentaminen sallimalla jousimetsästys nykyistä useamman lajin metsästyksessä. Erillisen jousimetsästyskokeen suorittaminen varmistaa siten, että muutoksella ei aiheuta eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta ongelmia.

Ampumakokeen tarkoitus on, että metsästäjä osoittaa riittävän usein, että hänellä on riittävä ampumataito kyseiseen metsästykseseen ja että hän tuntee käyttämänsä aseensa ja metsästysjousten ominaisuudet ja hallitsee niiden turvallisen käytön. Eettisesti hyväksyttävä metsästäminen edellyttää, että metsästäjä kykenee ampumatilanteessa varmaan riistalaukaukseen, joka tappaa eläimen nopeasti ja kivuttomasti. Ampumakoevaatimuksen voidaan nähdä myös kannustavan ampumataidon ylläpitoon ja riittävään harjoitteluun myös metsästyskauden ulkopuolella.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2014 vahvistamassa laajapohjaisesti valmistellussa Suomen hirvikannan hoitosuunnitelmassa on esitetty lukuisia toimenpiteitä hirvikannan sääntelyn kehittämiseksi. Hoitosuunnitelmassa esitettyjen linjausten ja toimenpiteiden avulla tavoitellaan vakaata ja rakenteellisesti tasapainoista hirvikantaa. Pyyntilupajärjestelmän ja metsäs-

tyksen osalta tavoitteena on joustavien toimintatapojen edistäminen, mikä lisää osaltaan pyyntiluvansaajien paikallista harkintavaltaa ja -vastuuta hirvikannan hoidossa sekä keventää hirvikannan säätelyyn liittyvää hallintobyrokratiaa. Hirvitiendon ajantasaisuutta ja hyödynnettävyyttä parannetaan mm. sähköisiä tietojärjestelmiä kehittämällä. Hoitosuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden tavoitteena on myös lisätä hirven ja suurpetojen välisen vuorovaikutuksen huomioon ottamista, edistää hirvikannan ja sen hyödyntämisen tuottamaa hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä hirven liikenteelle sekä metsä-, maa- ja porotaloudelle aiheuttamia vahinkoja. Hoitosuunnitelmassa on esitetty useita muutoksia lainsäädäntöön hirvikannan säätelyn kehittämiseksi hoitosuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Hirvieläimen pyyntilupaa ja sen nojalla metsästämistä koskevien pykälien muuttamisella tavoitellaan hirvikannan hoitosuunnitelmassa linjattujen tavoitteiden toteuttamista sekä pyyntilupamenettelyyn ja pyyntiluvan nojalla metsästämiseen liittyvien asioiden selkeyttämistä.

Yhteislupaa koskevan säätelyn lisäämisellä lakiin tavoitellaan yleiseksi muodostuneen käytännön mukaisen yhteisluvan aseman sekä yhteisluvan saajia koskevien velvollisuuksien selkeyttämistä.

Hirvieläinten pyyntilupa-alueen vähimmäiskokoa ja yhtenäisyyttä koskevia vaatimuksia täyttämättömillä niin sanotuilla sirpalealueilla metsästämistä ei ole tarkoituksenmukaista sallia. Lainsäätäjän tavoitteena vuoden 1993 lakiuudistuksessa ollut metsästyksen järjestäminen yhtenäisillä alueilla on muuttunut oikeustapausten ja siitä seuranneen käytännön muuttumisen johdosta. Lainsäätäjän tavoitteena vuoden 1993 lakiuudistuksessa oli metsästyksen järjestäminen yhtenäisillä alueilla ja kieltää metsästyksen sirpalealueilla. Eräät oikeustapaukset ja niistä seuranneen käytännön muuttuminen ovat muuttaneet säännöksen tulkintaa siten, että metsästyksen sirpalealueilla on lisääntynyt. Yleistyessään tämä kehitys vaikeuttaisi järjestäytyneitä metsästyksiä ja metsästykseseurojen mahdollisuuksia järjestää hirvikannan verotus suunnitelmallisesti ja turvallisesti. Saman kehityksen arvioidaan koskevan myös muidenkin pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksiä. Koska pyyntiluvanvaraiset hirvieläimet liikkuvat normaalisti useiden tuhansien hehtaarien alueilla, olisi myös jatkossa tarkoituksenmukaista edellyttää niiden metsästyksessä samoja aiemmin laissa säädettyjä pinta-alavaatimuksia. Metsästyksen yhtenäisyyden vaatimus on käytännön metsästyksen ja suunnitelmallisen hirvieläinkantojen hoidon näkökulmasta välttämätöntä. Lisäksi kun hirvikannan hoitosuunnitelman mukaisesti tavoitellaan laajempien alueiden yhteistyötä erityisesti hirvitalousalueen tasolla asetettavien tavoitteiden toteuttamiseksi, korostuu alueiden yhtenäisyyden vaatimus.

Metsästyksen turvallisuuden ja tarkoituksenmukaisen hirvieläinten kannansäätelyn turvaamiseksi asiaa koskevaa säännöstä on tarpeen täsmentää siten, että pyyntiluvassa voitaisiin määrätä millä alueella pyyntilupa on voimassa. Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulisi rajata lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä säädettyjä alueen pinta-alaa ja yhtenäisyyttä koskevia vähimmäisvaatimuksia.

Esitetyllä 30 §:n muutoksella varmistetaan, että viime vuosikymmeninä yleistynyt poikkeusluvanvarainen suurpetojen metsästyksen järjestetään kaikilta osin johdetusti ja turvallisesti. Tämän vuoksi on tarpeen, että myös poikkeusluvanvaraisessa suurpetojen metsästyksessä on metsästyksen johtaja.

Ravintohoukuttimen käytön rajoittamisella tavoitellaan ensisijaisesti sitä, että suurpedot eivät tottuisi ihmisten hajuun käydessään ihmisten maastoon sijoittamalla ravintohoukuttimilla sekä estämään karhun metsästyksessä ravintohoukuttimien käyttöä.

Esitetyllä 35 §:n muutoksella, jossa metsästysaseen kuljettamiseen maastossa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ei enää esitetyissä tarkkarajaisissa kuljettamistilanteissa tarvittaisi erillistä poliisin antamaa lupaa, pyritään vähentämään sekä poliisin hallinnollista työtä että luvan hakijoiden hallinnollista taakkaa. Samalla selvennettäisiin lainsäädäntöä metsästysaseen ja metsästyksensä kuljettamisesta eräissä tilanteissa ja maastossa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätämisen tavoitteena on tarkentaa tietoa eräiden taantuvien tai harvalukuisten riistaeläinten metsästyssaaliista. Tiedon tarkentaminen on välttämätöntä, jotta voidaan nykyistä tarkemmin arvioida, onko kyseisten lajien metsästys kestävä. Tarkempi tieto on tarpeen myös siksi, että mahdollisesti tarvittavat metsästyksensä rajoitukset voidaan kohdentaa tarkasti oikeille alueille ja oikeaan aikaan, jotta vältytään epätarkkojen tietojen johdosta varovaisuusperiaatteella säädetyiltä liian laajoilta rajoituksilta. Toisaalta tarkempaa tietoa voidaan tarvita myös sellaisten lajien osalta, joiden kantaa pyritään rajoittamaan, kuten esimerkiksi villisian osalta. Saalistietojen keräämisen sääntelyn tavoitteena on turvata tietojen saanti hallinnon ja tutkimuksen tarpeisiin.

Metsästyksensä rajoittamista koskevan 38 §:n muutoksella tavoitellaan uusien joustavampien ja tarkempien rajoituskeinojen käyttöön ottamista, jotta esimerkiksi metsähänhen metsästyksensä voitaisiin sallia tarkoin rajoitetusti. Tarkemmat rajoituskeinot ovat tarpeen, jotta metsästyksensä ei rajoitettaisi varovaisuusperiaatteella kokonaan kieltämällä tai metsästyksensä aikaa kattavasti lyhentämällä tai hallinnollista taakkaa lisäävällä pyyntilupajärjestelmällä.

Tapauskohtaisen lintudirektiiviin perustuvan poikkeuslupamenettelyn muuttamisella osittain ilmoitusmenettelyksi tavoitellaan hallintomenettelyiden keventämistä ja yksittäisistä lupapäätöksistä luopumista erikseen säädettävissä tilanteissa.

Rangaistussäännöksiensä muutoksilla on tarkoitus tehostaa uusien säädettävien velvoitteiden noudattamista. Lisäksi esitetyillä teknisillä muutoksilla täsmennettäisiin nykyistä sääntelyä.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Ampumakoevaatimus on kansainvälisesti tarkasteltuna melko kattavasti käytössä suurriistaa kiväärillä metsästyksensä. Nopeasti tappava riistalaukaus kookkaaseen riistaeläimeen edellyttää osunaa tärkeisiin sisäelimiin. Laajennettaessa jousimetsästyksensä uusiin kookkaisiin hirvieläinlajeihin olisi ampumakoevaatimus tarpeen, koska muutoksilla sallittaisiin kokonaan uusien eläinlajien metsästyksensä verrattain hiljattain yleistyneellä välineellä eli jousella. Tämän metsästyksensä muodon oletetaan kiinnostavan laajaa joukkoa metsästäjiä ja mahdollisesti myös ulkomalaisia metsästyksensä matkailijoita, jolloin eläinten hyvinvointiin liittyvän näkökulman varmistamiseksi edellytettäisiin ampumakoetta. Pienikokoisen riistaeläimen ampumisessa aseensa teho on yleensä huomattavasti suurempi suhteessa eläimen kokoon, jolloin nopea kuolema ei edellytä vastaavantasoisista osunaa kuin suurilla riistaeläimillä. Näin ollen ampumakoevaatimusta ei ole katsottu pienriistan ja haulikolla metsästyksensä eläinten osalta tarpeelliseksi, vaan metsästäjiensä ampumataidon edistäminen toteutetaan eettisen ja vastuullisen metsästäjiensä ohjeistuksen avulla.

Eettisesti tarkasteltuna metsästäjiensä tulee aina tiedostaa oma ampumataitonsa ja sen rajat. Siksi eettisyydens tärkeä näkökohta on pidättäytyä ampumasta silloin, kun metsästäjiensä ei ole varma tappavan osun saamisesta metsästyksensä kohteena olevaan eläimeen käytössään olevalla metsästyksensä aseella tai metsästyksensä jousella.

Ampumakoevaatimuksensa edellyttäminen esimerkiksi haulikkoa käytettäessä tai pienikokoisten riistaeläinten metsästyksensä lisäksi merkittävästi hallinnollista taakkaa.

Hirvieläinten pyyntilupajärjestelmän tarkoitus on varmistaa kestävä hirvieläinten kannansäätely. Lisäksi pyyntilupien nojalla tapahtuneesta metsästyksestä kertyy pyyntilupamaksuvaroja, joista voidaan maksaa korvauksia hirvieläinten aiheuttamista vahingoista sekä rahoittaa hirvieläinkantojen seurantaa, tutkimusta sekä niitä koskevien hoitosuunnitelmien toimeenpanoa. Vaihtoehtona olisi, että hirvieläinten metsästys ei edellyttäisi pyyntilupaa. Tällöin ei olisi nykyisellä tavalla mahdollista varmistaa kestävää hirvieläinten kannansäätelyä eikä maksaa korvauksia hirvieläinten aiheuttamista vahingoista. Tällöin myös hirvieläinten tutkimuksen, kannanseurannan sekä hoitosuunnitelmien toimeenpanon edellyttämää rahoitusta jouduttaisiin kohdentamaan muista lähteistä.

Valkohäntäpeuran elinpiiri on noin 2000–6000 hehtaaria, toisaalta keskimääräinen metsätilan koko on vain 30 hehtaaria. 500 hehtaarin sekä yhtenäisen alueen vaatimuksen poistaminen johtaisi pyynnin pirstoutumiseen. Nykyisin valkohäntäpeuraluvat käsitellään yhdessä hirvilupien kanssa ja sinänsä niistä koitua hallinnollinen taakka on suhteellisen vähäinen. Mikäli pyyntiluvat säilytettäisiin, mutta yhtenäisyyden vaatimuksesta luovuttaisiin, lisäksi se lupabyrokratiaa merkittävästi, koska seurauksena olisi moninkertainen määrä pyyntilupahakemuksia. Hallituksen esityksen linjan mukaisesti selkeintä olisi tällöin poistaa valkohäntäpeura pyyntilupajärjestelmästä, jolloin ei voitaisi korvata vahinkojakaan, koska pyyntilupamaksuilla on katettu valkohäntäpeurojen aiheuttamat pääasiassa maatalousvahingot. Näin toimittiin myös metsäkauriin osalta ja nykyään metsäkauris on vapaa pyyntiluvista ja korvauksia ei makseta riistavahinkolain nojalla. Tärkeimmillä valkohäntäpeura-alueilla metsästyksen piirissä on jo lähes 90 % maa-pinta-alasta, kun otetaan laskennassa huomioon taajamat, liiketoiminnan ja teollisuuden alueet. Metsästyseurat ovat nykyisin monilla kyläkunnilla oikeastaan ainoita tiiviisti ja aktiivisesti toimivia yhteisöjä, jotka kokoavat kylän ihmiset yhteisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Valkohäntäpeuran metsästyksen vapauttaminen pyyntiluvanvaraisuudesta johtaisi todennäköisesti metsästyseurojen hajoamiseen hirvieläinseurueiksi. Valkohäntäpeuraan liittyy jaetun saalisressusin ongelma. Hyvin pieneltäkin alueelta voidaan ampua suuri määrä peuroja ruokinnan avulla. Jos metsästyksen pinta-ala on pieni suhteessa peuran elinpiiriin ja suhteessa kannan tiheyteen ja kanta ja alue mahdollistavat vain muutaman kaadetun peuran vuositasolla, niin suunnitelmallinen kannanhoito voi muodostua vaikeaksi. Jos taas rajoitettaisiin metsästäjäkohtaista saalista, kaadetaan helposti liian paljon aikuisia uroksia, koska ne ovat usein halutuimpia saaliita. Tämä saattaa johtaa epäsuotuisaan kannanrakenteeseen.

Taantuvien ja harvalukuisten lajien saalistilastoinnin tarkentaminen muilla tavoilla, kuin säättämällä ilmoitusvelvollisuus, jouduttaisiin toteuttamaan täysin metsästäjien vapaaehtoisuuden perusteella. Mikäli otantatutkimuksella tavoiteltaisiin samanlaista alueellista tarkkuutta maan sisällä maakunnittain ja riistanhoitoyhdistyksittäin, jouduttaisiin otantaa kasvattamaan erittäin paljon, jolloin myös siitä aiheutuvat kustannukset kasvaisivat merkittävästi, mikäli niillä tavoiteltaisiin kattavaa tietoa saaliista.

Metsästyksen rajoittamisen sijaan metsästystä voitaisiin rajoittaa säättämällä esimerkiksi taantuvien lajien metsästys metsästyslain 10 §:n nojalla pyyntiluvanvaraiseksi. Pyyntiluvanvaraisuuden laajentaminen metsästyksen rajoituskeinona lisäisi kuitenkin merkittävästi sekä luvan hakijan hallinnollista taakkaa että Suomen riistakeskuksen lupahallinnon resurssien tarvetta nykyiseen verrattuna. Sen lisäksi metsästystä voitaisiin rajoittaa voimassaolevan metsästyslain 38 §:n nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kieltämällä metsästys kokonaan tai rajoittamalla metsästyksiä metsästysaikaa lyhentämällä, millä keinolla ei kuitenkaan pystytä rajoittamaan metsästyksiä täsmällisesti tietyn saalismäärän tai pyyntimenetelmän osalta.

Lintudirektiiviperustaisesta poikkeuslupajärjestelmästä ei voida luopua kokonaan, koska lintudirektiivin 9 artikla edellyttää vuosittaisia poikkeusten ja saaliiden raportointia. Hallintomenettelyltään yksittäisistä poikkeusluparatkaisista kevyempää ilmoitusmenettelyä voidaan pi-

tää lintudirektiivin mukaisena ja siten toteuttamiskelpoisena ratkaisuna ehdotetuissa tapauksissa.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Ampumakoetta koskeviin säännöksiin ehdotetuilla muutoksilla täsmennettäisiin ampumakokeen suorittamisvelvollisuutta ja ampumakokeen vastavuoroista tunnustamista. Lakiin esitetään asetuksenantovaltuutta, jolla metsästysasetuksessa säädettäisiin ampumakoevaatimus nykyisten vaatimusten lisäksi myös hirveä pienempien hirvieläinten osalta. Tämä on tarpeen, koska tavoitteena on asetuksella sallia jousimetsästyksen laajentaminen muun muassa näihin lajeihin. Asetuksen säännöksiä jousesta ja nuolista myös tarkennettaisiin nykyisestä etenkin uusien jousella metsästettävien eläinten osalta. Metsäkaurista ja muita hirveä pienempiä hirvieläimiä jousella metsästäviltä edellytettäisiin erillisen jousiampumakokeen suorittamista. Suomen metsästäjälitto, Suomen jousimetsästäjien liitto ja Perinnejousimetsästäjien liitto ovat tehneet yhteisen esityksen tarvittavasta jousiampumakokeesta. Jousiampumakokeen yksityiskohdista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin lisäksi niistä riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimivan olisi suoritettava ampumakoe.

Ehdotetuilla muutoksilla selkeytettäisiin hirvieläinten pyyntilupamenettelyä ja korjattaisiin siinä havaittuja puutteita täsmentämällä pyyntiluvan myöntämisen ja pyyntiluvan nojalla metsästyksen edellytyksiä. Lakiin esitetään lisäystä, jonka mukaan 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle hirvieläinten pyyntilupia myönnettäessä olisi nykyisen 26 §:ssä säädetyn lisäksi kiinnitettävä huomiota myös metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Esitetty muutos olisi tarpeen, jotta metsästyksen turvallinen järjestäminen ja tehokas hirvikannan säätely voidaan varmistaa tilanteessa, jossa samalla alueella metsästää useita seurueita. Lisäksi esitetty muutos yhtenäistäisi Metsähallituksen ja Suomen riistakeskuksen päätöksentekoa metsästyslain 8 §:n alueella hirvenmetsästysalueiden ja pyyntilupien myöntämisen edellytysten osalta.

Pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytyksien selkeyttämiseksi esitetään 27 §:n metsästysaluetta koskevien vaatimusten täsmentämistä sekä sitä, että pyyntiluvassa voitaisiin määrätä millä alueella pyyntilupa on voimassa.

Metsästyksen johtajaa koskevaa säännöstä täydennettäisiin siten, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten lisäksi metsästyksen johtaja tulisi nimetä myös poikkeusluvanvaraisten suurpetojen suden, karhun, ilveksen ja ahman metsästyksessä.

Lisäksi metsästyslakiin ehdotetaan uuden 30 a §:n lisäämistä yhteisluvan aseman ja yhteisluvan osakkaan velvollisuuksien selkeyttämiseksi.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 34 a §. Pykälän 1 momentissa esitetään karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen aina kielletyksi. Kielto ei koskisi sellaista yritystä, jonka kaupparekisteriin kirjattu toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta. Suomen riistakeskus voisi myöntää poikkeuksia yllä sanotuista kielloista. Ravintohoukuttimien käyttöä voitaisiin rajoittaa valtioneuvoston asetuksella, jotta kieltoa ei kierrettäisi esimerkiksi pienpedoille tarkoitettuja haaskoja käyttämällä. Metsästyslain 35 §:ssä säädettyyn metsästysaseen kuljettamiseen ehdotetaan muutoksia siten, että säädettäisiin tarkemmin metsästysaseen tai metsästysjousen kuljettamisesta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa tietyillä reiteillä, tietyissä tilanteissa ja tehtävissä.

Metsästyksen rajoittamiseen liittyvää säännöstä täsmennettäisiin. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävä rajoitus tai kielto voisi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläimen sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö sekä tiettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva.

Lakiin säädettäisiin uusi 38 a § yleisestä saalisilmoitusvelvollisuudesta. Jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyys varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, saadusta saaliista olisi ilmoitettava Suomen riistakeskukselle. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin riistaeläimistä, joista tulee tehdä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, sekä ilmoitusvelvollisuuden muodosta, sisällöstä ja ilmoituksen tekemisen määräajasta.

Rauhoittamattomien lintujen rauhoituksesta ehdotetaan poikettavaksi siten, että poikkeus voisi tapahtua tiettyjen toiminnanharjoittajien osalta rajatuissa tilanteissa ilmoitusmenettelyllä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen.

Jousimetsästysmahdollisuuksien lisääntymisen voidaan olettaa vilkastuttavan kyseisessä metsästyksessä käytettävien metsästysjousien ja jousimetsästysvarusteiden kauppaa ja siihen liittyvää taloudellista yritystoimintaa. On myös hyvin todennäköistä, että tulevaisuudessa metsästyseurojen mahdollisuudet saada lähinnä Euroopan alueelta ulkomaalaisia metsästysvieraita lisääntyvät. Tämä tuo mukanaan myös parempia taloudellisia toimintamahdollisuuksia paitsi metsästysoikeuden haltijoille myös paikallisille majoitus-, opastus- ja ruokailupalveluyrityksille.

Rauhoittamattomien lintujen aiheuttamien vahinkojen arvioidaan vähenevän sujuvamman hallintomenettelyn myötä, koska vahingonaiheuttajayksilöihin voidaan puuttua nopeammin ilman aikavievää poikkeuslupamenettelyä. Lintudirektiiviperusteisista poikkeusluvista kertyy enimmillään vuosittain Suomen riistakeskukselle 78 000 euroa käsittelymaksuja, jotka nyt osin poistuisivat, eikä vahingon kärsijöiden enää tarvitsisi niitä maksaa siltä osin ja samalla hakemusten laatimiseen ja käsittelyyn kuluva työaika jäisi pois. Kyseisten vahinkoperusteisten poikkeuslupien osalta on lisäksi maksuperustelain 6 §:n 3 momentin nojalla tähän asti poikettu käsittelymaksujen kustannusvastaavuudesta siten, että tehtävistä aiheutuneita menoja on katettu osin valtionavustuksella.

Suomen riistakeskuksen tuottama riistatiedon sähköinen tallennusjärjestelmä aiheuttaa kustannuksia rakentamisvaiheessa, mutta valmistuva järjestelmä tulee parantamaan muun muassa hirvikannan säätelyjärjestelmää ja keventämään Suomen riistakeskuksen hallinnollista taakkaa.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Riistanhoitoyhdistyksille tulisi järjestettäväksi myös jousiampumakoetilaisuuksia, joiden järjestämisestä Suomen riistakeskus antaa riistanhoitoyhdistyksille tarvittavat ohjeet ja kouluttaa kyseisten ampumakokeiden vastaanottajat. Kokeista perittävien maksujen voidaan katsoa kattavan niiden järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

Esitetty 35 §:n muutos, jolla vähennetään ampuma-aseiden kuljettamiseen liittyvää lupien myöntämisen tarvetta, sekä muutos, jolla jäljelle jäänyt lupatoimivalta siirretään Suomen riistakeskukselle, mahdollistaa poliisin resurssien kohdentamisen tältä osin muihin ydintehtäviin.

Suomen riistakeskuksen nykyisistä lupaharkintaa edellyttävistä tehtävistä siirrettäisiin osa ilmoitusmenettelyyn, mikä keventäisi hallinnollista työtä. Toisaalta riistakeskukselle tulisi joi-takin uusia julkisia hallintotehtäviä, mutta niiden hakemusten määrän arvioidaan pysyvän vä-häisenä.

Saalisilmoitusvelvollisuuden kautta kerättävä tarkempi tieto parantaisi viranomaisten edelly-tyksiä tehdä riistakantojen hoitoa koskevia suunnitelmia ja päätöksiä. Saalisilmoitusmenette-lyiden yhdenmukaistamisella säästetään kustannuksia ja yksinkertaistetaan ilmoitusten jättä-mistä. Lakisäätteiset saalisilmoitukset on jätetty aiemmin kirjallisesti ja niiden tallentaminen sähköisiin järjestelmiin on vienyt huomattavasti resursseja Suomen riistakeskuksessa. Kun saalisilmoitukset tehdään jatkossa pääasiassa sähköisiä järjestelmiä käyttäen, kevenee hallin-nollinen taakka olennaisesti Suomen riistakeskuksessa.

4.3 Ympäristövaikutukset

Esitetyt muutokset toteuttaisivat osaltaan hirvikannan hoitosuunnitelmassa asetettuja tavoittei-ta, joilla pyritään vakaan ja rakenteeltaan tasapainoisen hirvikannan saavuttamiseen. Tavoit-teena on myös lisätä hirven ja suurpetojen välisen vuorovaikutuksen huomioon ottamista, edistää hirvikannan ja sen hyödyntämisen tuottamaa hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä hirven liikenteelle sekä metsä-, maa- ja porotaloudelle aiheuttamia vahinkoja.

Ravintohoukuttimen käytön rajoittaminen tulee vähentämään tietyillä alueilla merkittävästi ihmisen luontoon kuljettamia eläintenruhoja tai muita ravintohoukuttimia. Suurpetojen tarkoi-tuksellisen ravinnolla houkuttelun kieltämisen arvioidaan todennäköisesti vähentävän tulevai-suudessa tästä aiheutuvia ongelmia kuten suurpetojen käyttäytymisen muuttumista entistä pe-lottomammaksi ihmisiä kohtaan.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen tarkentaisi nykyistä metsästyksen kestävyuden arvi-ointia merkittävästi erityisesti taantuvien ja harvalukuisten lajien osalta, kuten esimerkiksi hil-lerin sekä eräiden taantuvien vesilintulajien osalta. Tämä edistäisi näiden kantojen hoitoa ja metsästyksen kestävyuden varmistamista ja siten edelleen kantojen elinvoimaisuuden turvaa-mista. Metsästyksen rajoittamisen uusilla ja täsmällisemmällä keinoilla voitaisiin tehostaa taantuvien riistalajien kantojen hoitoa ja metsästyksen mitoittamista kestäväälle tasolle, mikä parantaisi näiden kantojen, kuten esimerkiksi taigametsähanhikannan elinvoimaisuutta.

Vaikka rauhoittamattomien lintujen rauhoituksesta poikkeaminen voisi tapahtua tiettyjen toi-minnanharjoittajien osalta myös ilmoitusmenettelyllä, ei tällä vaikutettaisi haitallisesti ao. lin-tulajien kantoihin tai niiden rauhoitusaikaiseen suojeluun, sillä kyseessä on runsaina esiintyvät lintukannat.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Jousimetsästyksen laajentamisella etenkin valkohäntäpeuran osalta voidaan katsoa olevan myönteisiä vaikutuksia metsästäjien harjoittamien metsästysmuotojen monipuolisuuteen ja etenkin haasteellisen pyynnin tarjoamiin uusiin metsästysmahdollisuuksiin ja sen myötä koet-tuihin hyvinvointivaikutuksiin. Se voi myös tuoda kyseisten metsästysmuotojen pariin sellai-sia ihmisiä, joita ruutiaseilla metsästäminen ei ole kiinnostanut. Näiden hyvinvointivaikutus-ten mittaaminen ja taloudellinen arvottaminen on kuitenkin haasteellista. Jousimetsästyksen

edellytysten paranemisella voidaan nähdä olevan myös myönteisiä vaikutuksia pienimuotoisen metsästysmatkailun harjoittamisen edellytyksiin ja sen myötä myös paikallistalouteen. Haasteellisen jousimetsästyksen yleistymisellä voidaan olettaa olevan myös metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen myönteinen vaikutus. Tällaistenkin hyvinvointivaikutusten mittaaminen on kuitenkin hyvin vaikeaa.

Ampumakokeen vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen mukaisesti ulkomaalaisilta metsästäjiltä edellytetään ampumakokeen osalta kotimaassaan tai muussa maassa suoritettua vastaavanlaista ampumakoetta tai osoitusta siitä, että heillä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavankokoisia eläimiä. Metsästysjousella ammuttavan ampumakokeen osalta tämä edellytys olisi vastaavanlainen. Jousiampumakoetta koskevassa ministeriön asetuksessa otettaisiin kuitenkin huomioon se, että monissa maissa vastaavien riistaeläinten metsästäminen jousella ei ole sallittua eikä siten ampumakokeen suorittaminenkaan ole välttämättä mahdollista. Yhdenvertainen kohtelu edellyttäisi kuitenkin myös ulkomaalaisilta jousiampumakokeen suorittamista.

Hirvieläinten kannansäätelyllä on tärkeä yhteiskunnallinen merkitys, koska hirvieläinten metsästyksellä ehkäistään hirvieläinten aiheuttamia vahinkoja ja lisäksi metsästyksellä tuottaa huomattavan saalis- ja virkistysarvon suurelle joukolle kansalaisia. Esitetyillä hirvieläinten pyyntiluvalla ja sen nojalla metsästämistä koskeviin pykäliin tehtävillä muutoksilla tavoitellaan hirvikannan hoitosuunnitelmassa linjattujen tavoitteiden toteuttamista sekä pyyntilupamenettelyyn ja pyyntiluvan nojalla metsästämiseen liittyvien asioiden selkeyttämistä.

Hirven metsästyksen edellytyksenä olevan 1 000 hehtaarin, ja vastaavasti muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta 500 hehtaarin, yhtenäisen metsästysalueen vaatimuksella ja toisaalta edellytystä täyttämättömien sitä pienempien tai epäyhtenäisten alueiden eli niin sanottujen sirpalealueiden sulkemisella pois, arvioidaan olevan hirvenmetsästyksen käytännön järjestämistä sekä suunnitelmallista hirvieläinkantojen hoitoa edistävä ja selventävä vaikutus. Esityksellä poistettaisiin viimeaikaisen oikeuskäytännön aiheuttama epäselvyys, joka on muuttanut aiempaa selkeää käytäntöä.

Esityksen mukaan myönnettäessä metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetulla alueella hirvieläinten pyyntilupia kiinnitettäisiin huomiota myös metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Esitetty muutos vastaisi myös valtiolle kuuluvan metsästysalueen vuokrausta ohjaavaa voimassa olevan lain 45 §:n 1 momentissa säädettyä edellytystä, jonka mukaan valtion alueista metsästysvuokrasopimus voidaan tehdä sellaisen rekisteröidyn metsästysyhdistyksen kanssa, jonka perustellusti voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan sopimuksen sisältämistä velvoitteista ja metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Suurimmassa osassa Pohjois-Suomen valtion maita edellyttää Metsähallitus jo tällä hetkellä lupa-alueen osoituksessa, että metsästyksellä järjestetään pääsääntöisesti vähintään 10 metsästäjän seurueina. Vastaavasti Suomen riistakeskus myöntää jo tällä hetkellä Pohjois-Suomen valtion maille pyyntilupia pääsääntöisesti vain niille seurueille, joissa on vähintään kymmenen metsästäjää. Esitys parantaisi pyyntiluvan saajien edellytyksiä suorittaa metsästyksellä myös jatkossa samalla alueella tehokkaasti ja turvallisesti yhdessä toisten pyyntiluvan saajien kanssa. Tätä edistäisi se, että metsästyksellä tapahtuisi käytännössä myös jatkossa pääsääntöisesti johdettujen vähintään 10 metsästäjästä koostuvien seurueiden puitteissa, jotka kykenevät metsästäämään tehokkaasti ja toteuttamaan yhteiskunnan kannalta laajemminkin välttämättömän hirvikannan säätelyn. Toisaalta näin samalla alueella metsästävillä seurueilla olisi paremmat edellytykset pitää yhteyttä toisiinsa ja huolehtia metsästyksen turvallisesta järjestämisestä.

Metsästyksen johtajan edellyttäminen suden, karhun ja ilveksen poikkeusluvalla tapahtuvassa metsästyksessä parantaa metsästyksen suunnittelua ja turvallista järjestämistä, koska metsäs-

tykseen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Suurpetojen metsästys on ollut jo nykyiselläänkin käytännössä johdettua, mutta esitys parantaa metsästyksen johtajan edellytyksiä järjestää metsästys asianmukaisesti ja turvallisesti sekä huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja noudatetaan, koska metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Tämä parantaa myös metsästyksen johtajan oikeusturvaa. Metsästyksen johtajan tehtävistä säädetään asetuksella. Metsästyksen johtajan edellyttäminen ei vaikeuta suurpetojen metsästystä, koska vastaavat säännökset on koettu hyvin toimiviksi hirvieläinten metsästyksessä.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen kattamaan taantuvien ja harvalukuisten lajien saalista lisäksi metsästäjien velvollisuuksia. Toisaalta tarkentuneiden tietojen perusteella metsästystä olisi mahdollista rajoittaa täsmällisesti vain siltä osin, kuin sen kestävyys varmistaminen edellyttäisi. Näin ollen metsästystä ei tarvitsisi rajoittaa tietojen puutteellisuuden vuoksi varovaisuusperiaatteella.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä on pyydetty lausunnot. Lausuntoja annettiin yhteensä 41. Lausunnon ovat antaneet: valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, sisäministeriö, ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Poliisihallitus, Valtakunnallinen riistanneuvosto, Saamelaiskäräjät, Paliskuntain yhdistys, Lapin liitto, Kolarin riistanhoitoyhdistys, Ilmajoen riistanhoitoyhdistys, Vuolijoen riistanhoitoyhdistys, Jurvan riistanhoitoyhdistys, Piippolan seudun riistanhoitoyhdistys, Mikkelin riistanhoitoyhdistys, Viitasaaren riistanhoitoyhdistys, Hämeenlinnan ja Hattula-Kalvolan riistanhoitoyhdistys, Euran seudun ja Säskylän-Köyliön riistanhoitoyhdistys, Suomussalmen kunta, Oivangin paliskunta, Maataloustuottajien keskusjärjestö (MTK), Päivittäistavarakauppa ry, Kalankasvattajaliitto ry, Pelkosenniemen luonnonsuojeluyhdistys, Nokian Metsästyskerho ry, Rovaseudun pystykorvakerho ry, WWF ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Finavia Oyj, Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto ry, Birdlife Suomi ry, Suomen Mehiläishoitajien liitto, Luonnonsuojeluliitto Tapiola, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Luonnonhoitoa yhdessä seminaarin pienpetoryhmä ja Pekka Reinikka.

Lausunnonantajat pitivät metsästyslakiin tehtäviä muutoksia kokonaisuudessaan tarpeellisina ja kannatettavina. Useat lausunnonantajat kiittivät esitystä siitä, että esityksessä on pyritty vähentämään hallinnollista taakkaa ja selkiyttämään metsästyslainsäädäntöä.

Valtiovarainministeriöllä ei ollut luonnoksesta lausuttavaa.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota ensinnäkin siihen, että laista näyttäisi puuttuvan selkeä velvoite hirvieläinten metsästystä koskevasta saalisilmoituksesta. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota 21 §:n 3 momentin kirjaukseen Suomen riistakeskuksen tietojärjestelmästä. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota lausunnossaan 74 ja 75 §:ien rangaistussäännöksiin erityisesti kohtiin, jotka koskivat kivutonta ansastusta. Lisäksi oikeusministeriö teki lakiteknisia huomioita ja korjauksia useisiin 74 ja 75 §:ien kohtiin.

Ympäristöministeriö piti kannatettavana uudistuksia, jotka koskivat metsästyksenjohtajaa suurpetojen metsästyksessä, ravintohoukutinta, metsästyksen rajoittamista, saalisilmoitusta sekä 41 §:n muutosta, jolla sallittaisiin myös suurpetojen häirintä poikkeusluvilla. Kivutonta ansastusta koskevaa esitystä ympäristöministeriö puolsi myös, mutta totesi, että ehdotetun säännöksen suhde voimassaolevan lain pykäliin, joissa säädetään mm. loukkujen, aitausten, ansalangan, rautojen ja jalkanarun ominaisuuksista ja käyttämisestä jää epäselväksi. Ympäristöministeriö toivoi esitystä selvennettäväksi tältä osin. Ehdotettua 41 b §:n muuttamista ympäristöministeriö vastusti. Ympäristöministeriö piti ehdotusta puutteellisena ja totesi, että ehdotetun kaltaisena esitys ei kenties täyttäisi lintudirektiivin vaatimuksia.

Sisäministeriö puolsi ampumakokeeseen tehtäviä muutoksia sekä piti hyvänä rajoittaa hirvieläinten metsästystä ns. sirpalealueilla. Sisäministeriö piti suurpetojen ravintohoukuttimen kieltoa kannatettavana sekä sen sallimista yrityksille, joiden toimiala on luontokuvaus ja katselutoiminta. Ministeriö esitti kuitenkin, että poikkeus sallittaisiin myös harrastustoiminnassa. Metsästysaseiden kuljettamista koskevia muutoksia sisäministeriö kannatti mutta esitti, että muiden ampuma-aseiden kuljettaminen maastossa kiellettäisiin tässä yhteydessä. Lisäksi ehdotus poistaa aseiden kuljettamiseen maastossa koskeva lupamenettely poliisilta oli sisäministeriön mielestä kannatettava mutta esitti, että tiettyjä kohtia tarkennettaisiin perusteluissa.

Suomen riistakeskus piti esitettyjä muutoksia 26 ja 27 §:iin pääosiltaan hyvinä ja perusteltuinä. Metsästyslain 27 §:n osalta Suomen riistakeskus piti tärkeänä säännöksen selkeyttämistä. Pyyntilupa-alueen osalta Suomen riistakeskus piti tervetulleena määrittelyä, jonka mukaan pyyntilupa-alueen pinta-alalla tarkoitetaan jatkossa nimenomaan maapinta-alaa. Pykälän perusteluita tulisi kuitenkin Suomen riistakeskuksen lausunnon mukaan selkiyttää siten, että hakijan tulisi hakemuksessaan ilmoittaa pyyntilupa-alueen sellainen maapinta-ala, joka täyttää lain 27 §:ssä mainitut pinta-alaa ja yhtenäisyyttä koskevat edellytykset ja jolla hakijalla on oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettuja hirvieläimiä. Lisäksi Suomen riistakeskus totesi, että 27 §:n perusteluissa olisi hyvä vielä selkeämmin todeta, että ”pyyntiluvassa rajatulla alueella” tarkoittaa hakijan ilmoittamaa aluetta vähennettynä siitä pyyntilupapäätöksessä mahdollisesti pois rajatuilla alueilla. Muualla pyyntilupaa ei saisi käyttää. Edelleen Suomen riistakeskus esitti, että lain 27 §:ää tulisi edelleen täydentää siten, että pyyntiluvassa voitaisiin hirvieläinkantojen tarkoituksenmukaisen hoidon turvaamiseksi tarvittaessa määrätä pyyntilupien kohdentamisesta pyyntilupa-alueen sisällä.

Suomen riistakeskus piti esitettyä 30 a §:ää tärkeänä yhteisluvan aseman ja sen osakkaiden velvollisuuksien selkeyttämiseksi. Suomen riistakeskus katsoi, että niin sanottu yhteislupakäytäntö on vakiintunut laajasti käyttöön ja se mahdollistaa kevyemmän hallintomenettelyn sekä joustavan pyyntilupien käytön laajemmalla usean osakkaan muodostamalla lupa-alueella. Suomen riistakeskus kuitenkin huomautti, että esityksen mukaisessa lain 30 a §:ssä tai sen perusteluissa ei käy selkeästi esille, onko metsästyslain 8 §:n perusteella kuntalaisen vapaalla metsästysoikeudella metsästävä kyseisen lakipykälän tarkoittama lupaosakas. Kyseisen pykälän perusteluita olisi Suomen riistakeskuksen mielestä tarpeen täsmentää siten, että metsästyslain 8 §:n perusteella kuntalaisen vapaalla metsästysoikeudella metsästävä voi toimia yhteisluvan osakkaana.

Suomen riistakeskus totesi, että ilveksen, ahman ja suden osalta on perusteltua ja tarkoituksenmukaista määrätä poikkeusluvansaaja nimeämään metsästyksenjohtaja. Näiden lajien osalta metsästys tapahtuu pääasiassa seuruepyyntinä, joka tulee olla tarkasti johdettua erityisesti turvallisuusnäkökohdat huomioiden. Lisäksi johtajan nimittäminen luo vastuullisuutta ja erityistä suunnitelmallisuutta pyyntiin. Karhun osalta Suomen riistakeskus totesi, että metsästyksenjohtajan nimeäminen ei tuota ongelmaa metsästyslain 8 §:ssä tarkoitettun alueen ulkopuolella niillä alueilla, joilla ei ole paljon valtion maita. Kuitenkin niillä alueilla, joilla on paljon

valtion alueita (esimerkiksi Kuhmo) ja paljon ulkopaikkakuntalaisia metsästäjiä metsästyksenjohtajan nimeäminen voi olla haasteellista nykyisillä käytänteillä.

Kivutonta ansastusta koskevaan pykälään Suomen riistakeskus esitti useita muutoksia. Suurpetojen ravintohoukuttimen kieltämistä Suomen riistakeskus kannatti, mutta huomautti, että katseluyritykset voivat perustaa ruokintapaikan minne tahansa (jopa taajaman tuntumaan), tarjottavaa ravintoa voidaan antaa määrättömästi (ruokintapaikalla käyvien erilaisten eläinten määrä riippuu ravinnon määrästä) ja yrityksillä ei olisi edelleenkaan velvoitetta, miten eläinten kesyyntymistä ja ruokinnasta aiheutuvia muita ongelmia (esim. varis- ja lokkilintujen syöttäminen) estetään. Tästä syystä Suomen riistakeskus esitti, että ravintohoukuttimien käyttöön liittyvän lainsäädännöllisen ohjauksen kehittämistä tulisi jatkaa. Suomen riistakeskus kannatti 38 §:ään tehtäviä muutoksia.

Luonnonvarakeskus puolsi ehdotusta sellaisenaan ja tekee lausunnossaan tarkennuksen pienpetojen ravintohoukuttimen kiellon aikarajaukseen.

Metsähallituksen lausunnossa oli lukuisia täsmennyksiä perusteluiden niihin kohtiin, joissa kuvataan Metsähallituksen toimivaltaa. Metsähallitus kannatti sirpalealueilla tapahtuvan metsästyksen kieltämistä ja esittää, että Suomen riistakeskus voisi pyyntilupapäätöksessä määrätä pyyntilupien käyttämisestä lupa-alueen sisällä. Metsähallitus esitti metsästyksenjohtajaa koskevan pykälän perusteluita täsmennettäväksi. Myös Metsähallitus huomautti 8 §:n perusteella kuntalaisen vapaalla metsästysoikeudella metsästävän suhteesta 30 a §:n yhteislupaan. Metsähallitus puolsi suurpetojen ravintohoukuttimen kieltämistä, mutta esittää, että pienpetojen houkuttelua ei kattavasti kiellettäisi. Metsähallitus esitti 35 §:n määritelmiä osin täsmennettäväksi. Lisäksi Metsähallitus puolsi 38 §:ään tehtäviä lisäyksiä.

Evira piti esitettyjä muutoksia ampumakoesäntelyyn sekä kivuttomaan ansastukseen kannatettavina. Lisäksi Evira kannatti ravintohoukuttimen kieltoa kannatettavana ja totesi, että se vähentänee haaskaruokintapaikkoja ja siten sivutuotteiden määrää maastossa, joka helpottaa sivutuotteiden käytön valvontaa.

Poliisihallitus puolsi ampumakokeeseen, metsästyskortin esittämiseen sekä metsästyksen johtajaa koskevaan sääntelyyn tehtäviä muutoksia. Poliisihallitus ehdotti kuitenkin, että metsästyksenjohtajaa koskevaan sääntelyyn tehtäisiin täsmennys siitä, että metsästyksen johtajan tulisi olla aina läsnä metsästystapahtumassa. Ravintohoukutinta koskevaa sääntelyä Poliisihallitus puolsi, mutta teki lausunnossaan huomion siitä, että metsästyslain soveltamisala ei välttämättä kata lausunnolla ollutta pykälän muotoilua. Lähtökohtaisesti Poliisihallitus puolsi ampuma-aseen kuljettamiseen maastossa tehtäviä muutoksia, mutta esitti, että eräiltä osin käsitteitä täsmennettäisiin perusteluissa. Lisäksi Poliisihallitus esitti, että siltä osin kuin vielä erillisiä lupia tähän liittyen tulisi hakea, toimisi luvan myöntäjänä poliisin sijasta Suomen riistakeskus. Poliisihallitus puolsi 41 §:ään tehtävää lisäystä häirinnän lisäämisestä pykälän tekstiin. Lopuksi Poliisihallitus ehdotti, että tulisi säätää rangaistavaksi se, että metsästyksen johtaja ei olisi metsästystapahtumassa läsnä.

Valtakunnallinen riistaneuvosto esitti, että metsästyskortin ja siihen liittyen henkilöllisyyden varmentavan asiakirjan osalta sääntelyssä huomioitaisiin alaikäiset henkilöt. Valtakunnallinen riistaneuvosto esitti, että metsästyksen johtajaa koskeva velvoite ulotetaan myös yhteisluvissa osakkaina oleviin seurueisiin. Valtakunnallinen riistaneuvosto esittää, että alemman asteisilla säädöksillä voitaisiin tarvittaessa säätää yhteislupasopimusten sisältö- ja muotovaatimuksista ja että myös metsästyslain 8 §:n nojalla metsästävä voisi toimia yhteisluvissa osakkaana. Valtakunnallinen riistaneuvosto esitti, että pienpetojen ravintohoukuttimien osalta laissa säädettäisiin nyt esitetyn sijasta ainoastaan toimivallasta, jonka nojalla rajoittamisesta voitaisiin sää-

tää alemman asteisilla säädöksillä ottaen joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti huomioon ajalliset ja alueelliset erot valtakunnan sisällä. Lisäksi koska riistapeltojen asema ravintohoukuttimena on tällä hetkellä eri säädösten nojalla hyvin tulkinnanvarainen, Valtakunnallinen riistanneuvosto esitti ko. pykälää perusteluineen täsmennettäväksi siten, että tukikelpoista riistapelta ei tulkittaisi pykälässä tarkoitetuksi ravintohoukuttimeksi.

Saamelaiskäräjät, Paliskuntain yhdistys, Lapin liitto sekä Oivangin paliskunta esittivät, että poronhoitoalueella ei sallittaisi suurpetojen ravintohoukuttimen käyttöä edes kuvaustoimintaan. Paliskuntain yhdistys vastusti metsästyksen johtajaa koskevan sääntelyn muuttamista sekä teki huomion poronhoitotyössä olevan poromiehen asean kuljetusmahdollisuudesta maastossa.

Kolarin riistanhoitoyhdistyksellä ei ollut lausuttavaa esityksestä. Ilmajoen riistanhoitoyhdistys puolsi suurpetojen ravintohoukuttimen kieltoa, mutta esitti, että pienpetojen ravintohoukuttimen käyttö olisi sallittu 1.8. lukien. Vuolijoen riistanhoitoyhdistys kiinnitti huomiota suojusalan käyttöön luonnoksen 34 §:ssä. Jurvan riistanhoitoyhdistys vastusti pienpetojen ravintohoukuttimen käytön kieltämistä samoin kuin Mikkelin, Hämeenlinnan, Hattula-Kalvolan, Piippolan seudun, Euran seudun sekä Säkyä-Köyliön riistanhoitoyhdistykset. Viitasaaren riistanhoitoyhdistys puolsi ravintohoukuttimen käyttöön asetettavaksi ehdotettuja rajoituksia.

Suomussalmen kunta vastusti lausunnossaan kieltoa, joka koski hunajan sekä ihmisten ja eläinten ravinnoksi jalostettujen tuotteiden käyttämistä suurpetojen houkuttelussa. Suomen Mehiläishoitajien liitto puolestaan kannatti hunajan käytön kieltämistä kaikissa tapauksissa ja esitti vielä, että myös karhujen ja muiden suurpetojen houkuttelu ylipäättään myös valokuvaus-tarkoituksissa tulisi kieltää.

Maataloustuottajien keskusjärjestö (MTK) puolsi lausunnossaan luonnosta sellaisenaan, kuitenkin siten, että pienpetojen ravinnolla houkuttelu tulisi olla kielletty vain 1.8.–31.8. välisenä aikana. Lisäksi hirven metsästystä koskevien pykäliden osalta MTK totesi, että 26 §:n perusteissa tulisi erityisesti painottaa, että lupia myönnettäessä kiinnitetään erityistä huomiota ympäristöstään poikkeaviin tiheimmän kannan alueisiin ja luvan myöntäjällä tulee olla riittävän laaja harkintavalta kohdentaa kaatolupia. Lupamäärien kohdentamisessa tulee MTK:n lausunnon mukaan huomioida virallisesti korvattujen vahinkojen lisäksi kaikki tuoreimmat ja luotettavat arviot hirvimääristä ja tapahtuneista vahingoista.

Päivittäistavarakauppa ry, Kalankasvattajaliitto ry, Finavia Oyj, Suomen Turkeläinten Kasvattajain Liitto sekä Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto kannattivat 41b §:n ehdotettua muutosta korvata poikkeuslupamenettely ilmoitusmenettelyllä rauhoittamattomien lintujen rauhoituksesta poiketessa.

WWF ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Birdlife Suomi ry puolestaan vastustivat ehdotettua 41 b § ilmoitusmenettelymahdollisuutta. Birdlife Suomi ry totesi mm., että ei ole tunnistettavissa sellaista henkilöryhmää, jonka kohdalla poikkeus täyttäisi kategorisesti 9 artiklan 2 kohdan vaatimukset. Ei ole mahdollista yleistää, että tietyt lintulajit aiheuttaisivat kategorisesti 9 artiklan 1a kohdassa tarkoitettua vakavaa vahinkoa tai että artiklan edellyttämää muuta tyydyttävää ratkaisua ei olisi olemassa missään tilanteessa. Aiheutuvat vahingot ja mahdollisuudet niiden estämiseen ovat aina tapauskohtaisia. WWF Suomi ry totesi mm., että vaarana ilmoitusmenettelyssä olisi myös, ettei tulisi riittävällä tavalla dokumentoiduksi, täyttääkö menettely lintudirektiivin vaatimukset, ja että onko toteutettu muita mahdollisia ratkaisuja ongelman ratkaisemiseksi kuin lintujen tappaminen. Suomen luonnonsuojeluliitto totesi mm., että esitetty ilmoitusmenettely olisi epäselvä, koska sitä tarkentavaa asetusta ei ole nähtävillä. Hallituksen esityksessä on Suomen luonnonsuojeluliiton mukaan muutoinkin jätetty täysin avoimeksi se,

mitä yleisiä henkilöryhmiä ilmoitusmenettely tulisi mahdollisesti koskemaan ja millä perusteella ilmoitusmenettelyä tulisi soveltaa. Näistä asioista säätämistä ei Suomen luonnonsuojeluliiton mukaan voi jättää myöhemmin säädettävän asetuksen varaan. Myös Luonnonsuojeluliitto Tapiola ja Pelkosenniemen luonnonsuojeluyhdistys vastustivat 41 b §:n ilmoitusmenettelyä.

Muilta osin WWF Suomi ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry sekä Luonnonsuojeluliitto puolivat esitystä. Birdlife Suomi ry kannatti muutoin esitystä, mutta piti 38 §:n muuttamista metsästyslain heikentämisenä ja vastusti sen muuttamista.

Nokian Metsästyskerho ry piti esitystä perusteltuna ja puolsi ehdotettuja muutoksia lukuunottamatta pienpetojen ravintohoukuttimen käyttökieltoa sekä tarpeettomia rajoituksia loukkujen käyttöön. Rovaseudun pystykorvakerho ry puolsi erityisesti 38 §:ään esitettyjä muutoksia todeten, että tarpeettoman kattavien metsästysaikojen lyhennysten sijaan voitaisiin ainakin Lapissa kokeilla mahdollisuutta metsästä metsäkanalintukantoja taantuvien lintukantojen aikana vain luotiaseilla. Luonnonhoitoa yhdessä seminaarin pienpetoryhmä vastusti pienpetojen ravintohoukuttimen kieltoa ja Pekka Reinikka eräiden yksityiskohtaisten kommenttien lisäksi esitti metsästyslain kokonaisuudistusta.

Lausuntojen pohjalta esitystä on täsmennetty seuraavasti. 21 §:ään on oikeusministeriön lausunnon perusteella täsmennetty, että ampumakoe voidaan tallentaa Metsästäjärekisteriin. 21 a §:ään täsmennettiin, että riistanhoitoyhdistyksen antama todistus vastavuoroisesta tunnistamisesta on voimassa kolme vuotta. Oikeusministeriön lausunnon johdosta on 26 §:ään lisätty velvollisuus saalisilmoituksesta sekä tältä osin tehty korjaus myös 29 §:ään. Suomen riistakeskuksen sekä sen liitteenä olleiden alueellisten riistaneuvostojen kannanottojen pohjalta täsmennettiin 30 §:ää siten, että asetuksella voidaan turvata joustavuus metsästyksen johtajan ilmoitusmenettelyssä erityisesti suurpetojen metsästyksen osalta.

Oikeusministeriön sekä Suomen riistakeskuksen lausunnon johdosta luonnoksen 34 a § poistettiin esityksestä jatkovalmistelua varten. Tämän seurauksena luonnoksen 34 b §:stä tuli 34 a §. Useiden lausunnonantajien lausuntojen johdosta ravintohoukuttinta koskevaa 34a §:ää täsmennettiin siten, että ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellista houkuttelua ei laissa lähtökohtaisesti kiellettäisi, mutta valtioneuvoston asetuksella voitaisiin sitä rajoittaa alueellisesti ja ajallisesti, jotta suurpetojen ravintohoukuttimen kieltoa ei voisi kiertää ns. pienpetohaaskoilla alueilla, joissa metsästetään erityisesti karhua. Lisäksi pykälää täsmennettiin siltä osin kuin kyse on luontokuvaus- ja katselutoiminnan ravintohoukuttimesta.

Poliisihallituksen sekä sisäministeriön lausuntojen pohjalta täsmennettiin 35 §:ää ja sen perusteluita. Poliisin sijasta jatkossa luvan asean kuljettamiseen maastossa myöntäisi Suomen riistakeskus.

Ympäristöministeriön sekä luontojärjestöjen lausuntojen johdosta 41 b §:ää sekä sen perusteluita täsmennettiin.

Lisäksi lakiin tehtiin erityisesti oikeusministeriön esittämiä lakitekniisiä korjauksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Metsästyslaki

21 §. Ampumakoe. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että niistä riistaeläinlajeista, joiden metsästämisessä edellytettäisiin ampumakoetta, säädettäisiin jatkossa valtioneuvoston asetuksessa. Tästä säädettäisiin tarkemmin uudessa 21 b §:n 1 momentissa. Lisäksi jatkossa myös metsästysjousella metsästävän henkilön olisi suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläimen vuoksi tarpeen. Nykyisin tämä vaatimus on koskenut vain rihlatulla luotiaseella metsästävää henkilöä. Lisäksi voimassa olevan momentin jälkimmäinen osa muussa maassa suoritetusta ampumakokeesta siirrettäisiin uuteen 21 a §:ään.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että ampumakokeen hyväksytystä suorittamisesta annettava ampumakoetodistus vastaisi hallintolaisissa (423/2003) tarkoitettua päätöstä. Nykyisellään riistanhoitoyhdistykset ovat antaneet ampumakoetodistuksen lisäksi hallintolain mukaisen päätöksen ja siihen liitetyn oikaisuvaatimusosoituksen. Muutoksella kevennettäisiin riistanhoitoyhdistyksille koituvaa hallinnollista taakkaa. Riistanhoitoyhdistykset antaisivat myös jatkossa ampumakokeen hyväksytysti suorittaneille oikaisuvaatimusosoituksen sekä hylätyissä suorituksissa myös hallintolain edellyttämän kirjallisen päätöksen. Muutoksella ei näin ollen vaarannettaisi asiakkaiden oikeusturvaa.

Metsästyslain 21 §:n voimassa oleva 3 momentti siirrettäisiin uuteen 21 a §:n 2 momenttiin ja 4 momentti siirrettäisiin muutettuna uuteen 21 b §:n 2 momenttiin.

Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ampumakokeen hyväksytty suoritus voitaisiin tallentaa Suomen riistakeskuksen ylläpitämään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettuun metsästäjärekisteriin. Tämä helpottaisi ampumakoesuoritusten tilastointia sekä seurantaa ja valvontaa viranomaistarkoituksissa.

21 a §. Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 a § joka vastaa asiasisällöltään voimassa olevan lain 21 §:ssä säädettyä. Riistanhoitoyhdistyksen todistus vastavuoroisesta tunnustamisesta olisi voimassa kolme vuotta kuten 21 §:ssä säädetty ampumakoe.

21 b §. Ampumakoetta koskeva asetuksenantovaltuus. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 b §. Ehdotetun pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta sekä ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä, ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimuksista, ampumakokeessa käytettäviä ampuma-aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista sekä ampumakokeen teknisestä suorittamisesta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annettavasta todistuksesta.

22 §. Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin velvollisuus todistaa henkilöllisyys tilanteessa, jossa metsästyslain 88 §:ssä tarkoitettu valvoja pyytää nähdäkseen metsästyskortin tai sen jäljennöksen. Lisäksi pykälässä pidennettäisiin määräaika, jossa metsästyskortti on esitettävä tilanteessa, jossa metsästyskortti ei ollut valvontatilanteessa mukana. Tässä tilanteessa pykälässä säädettäisiin, että metsästyskortin voi esittää myös toiselle metsästyksen valvojalle kuin sille, joka ensimmäisessä vaiheessa valvontaa suoritti. Muutoksen tavoitteena on yhtäältä tehostaa valvontaa, mutta samalla joustavoittaa käytäntöjä.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin tekniset muutokset ja viittaukset uusiin 21 a ja 21 b §:iin.

Pykälän 3 momentin mukaan poliisi voisi myöntää lykkäystä metsästyskortin tai ampuma-koetodistuksen näyttämistä koskevaan aikaan. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi lause ”kundes asianomainen riistanhoitoyhdistys on antanut jäljennöksen” tarpeettomana, koska käytännössä jäljennöksen voi asianomainen metsästäjä tulostaa itse, mikäli on hankkinut Suomen riistakeskuksen ylläpitämän Oma riista -palvelun tunnukset. Mikäli tunnuksia ei ole, asianomainen metsästäjä voi itse tilata jäljennöksen metsästäjärekisterin ylläpitäjältä.

26 §. *Hirvieläimen pyyntilupa.* Metsästyslain 26 §:n 2 momenttia täydennettäisiin siten, että 8 §:ssä tarkoitettulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä olisi voimassa olevan sääntelyn edellyttämien metsästysmahdollisuuksien tasapuolisen jakaantumisen lisäksi kiinnitettävä huomiota myös metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella Pohjois-Suomessa hirven metsästämiseen liittyvä lupamenettely ja metsästyksen järjestäminen poikkeavat muusta maasta olennaisesti. Edellä mainitulla alueella hirvieläimen pyyntilupa voidaan myöntää samalle alueelle usealle hakijalle samanaikaisesti, toisin kuin muualla Suomessa. Tästä syystä useita toisistaan erillisiä seurueita voi myös käytännössä metsästä samalla alueella.

Metsästyksen tarkoituksenmukaisella järjestämisellä tarkoitettaisiin pyrkimystä varmistaa pyyntilupien myöntämisessä metsästyksen tehokas ja turvallinen järjestäminen, jotta yhteiskunnan kannalta välttämätön hirvikannan säätely turvataan. Esitetty muutos on tarpeen myös metsästyksen turvallisen järjestämisen takaamiseksi tilanteessa, jossa useita seurueita metsästä samoilla alueilla. Metsästyksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta olisi tällöin mahdollista myös jatkossa asettaa esimerkiksi hakijan seurueen kokoa koskevia vaatimuksia kunkin alueen metsästysolosuhteiden mukaisesti. Tarkoituksenmukainen järjestäminen edellyttää, että milloin pyyntilupia joudutaan rajoittamaan, myönnettäisiin niitä Pohjois-Suomessa myös jatkossa pääsääntöisesti ensisijassa sellaisille metsästysseuroille ja seurueille, joissa on vähintään 10 metsästäjää, jotka eivät metsästä muualla ja heistä vähintään kuudella ei ole hirven metsästysmahdollisuutta muualla. Pyyntiluvan saajien edellytyksiä suorittaa metsästys samalla alueella yhdessä toisten pyyntiluvan saajien kanssa parantaa se, että metsästys tapahtuu johdettujen seurueiden puitteissa. Tämä vastaisi toisaalta myös valtiolle kuuluvan metsästysalueen vuokrausta ohjaavaa voimassa olevan lain 45 §:n 1 momentissa säädettyä edellytystä, jonka mukaan valtion alueista metsästysvuokrasopimus voidaan tehdä sellaisen rekisteröidyn metsästysyhdistyksen kanssa, jonka perustellusti voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan sopimuksen sisältämistä velvoitteista ja metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jossa velvoitettaisiin tekemään saalisilmoitus pyyntiluvan nojalla metsästetystä hirvieläimestä. Saalisilmoitus tehtäisiin Suomen riistakeskukselle. Saalisilmoitus voidaan tehdä myös Suomen riistakeskuksen ylläpitämän Oma riista -palvelun kautta.

27 §. *Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset.* Pykälän otsikkoa esitetään muutettavaksi siten, että se koskisi sekä pyyntiluvan myöntämisen edellytyksiä että hirvieläinten metsästämistä pyyntiluvan nojalla.

Ensimmäistä momenttia muutettaisiin siten, että hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttäisi, että pyyntiluvan hakijalla on käytettävissään metsästykseseen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-ala on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria. Tämän katsotaan

edellyttävän, että hakijalla on kyseisellä alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettuja hirvieläimiä.

Vaatus metsästysalueen yhtenäisyydestä on hirvieläinten kannansäätelyn järjestämisen kannalta tarpeellinen, eikä ensimmäiseen momenttiin esitettäisi siltä osin muutoksia.

Metsästysalueen yhtenäisyysvaatimusta ei kuitenkaan määritellä lainsäädännössä tarkemmin. Yhtenäisyyden katsottaisiin edellyttävän, että metsästysalueen tulee koostua kiinteistöistä tai niiden osista, mitkä ovat yhteydessä toisiinsa ja missä hakijalla on oikeus metsästää haettavaa hirvieläintä. Hirvieläinten pyyntilupiin ja hirvieläinten metsästyksen liittyvässä oikeuskäytännössä tehtyjen tapauskohtaisten ratkaisujen mukaan aluetta ei kaikissa tapauksissa ole katsottu yhtenäiseksi, kun alueet ovat olleet yhteydessä toisiinsa vain yksittäisen kulmapyykin kautta.

Erityisesti taajaan asutuilla seuduilla maankäytön muuttuessa ja muuallakin kiinteistöjen jakautumisen seurauksena myös metsästysalueiden on havaittu enenevässä määrin pilkkoutuvan osiin. Tällä on osaltaan vaikutusta pyyntilupa-alueiden muodostamiseen ja metsästyksen toteuttamiseen.

Alueen yhtenäisyyttä koskevaa nykyistä tulkintaa olisi perusteltua muuttaa siten, että jo yhdestä pisteestä toisiinsa liittyvät alueet katsottaisiin yhtenäisiksi. Yhtenäisyyttä olisi lisäksi tarkoituksenmukaista tulkita siten, että tie, rautatie tai sähkölinja ei erottaisi alueita toisistaan, silloin kun ne kulkevat alueen läpi.

Vesialueiden osalta yhdistävyys ja erottavuus olisivat jatkossakin tapauskohtaista harkintaa. Vesialue voisi yhdistää pyyntilupa-alueeseen kuuluvat maa-alueet toisiinsa, mikäli alueesta muodostuu hirvikannan säätelyn kannalta tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Vesialueella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä merialueita, järviä ja jokia. Esimerkiksi ojia ja puroja ei katsottaisi vesialueeksi, jotka erottavat maa-alueita toisistaan.

Joissakin tapauksissa aluetta ei ole toisiinsa yhteydessä olevista kiinteistöistä huolimatta katsottu 1 momentin edellyttämällä tavalla metsästyksen sopivaksi ja yhtenäiseksi, mikäli sen on ollut muodoltaan erityisen rikkonainen tai sokkeloinen ja siten käytännön metsästyksen huonosti soveltuva. Tämä alueen metsästyksen sopivuutta koskeva harkinta tapahtuisi edelleen nykyistä sääntelyä vastaavalla tavalla tapauskohtaisesti osana pyyntilupaharkintaa.

Nykyisen 1 momentin mukaisesti hirvenmetsästyksen käytettävän alueen pinta-alan on oltava vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden hirvieläinten metsästyksen käytettävän alueen vähintään 500 hehtaaria. Nykyisessä säännöksessä ei tarkenneta alueen määritelmää. Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että hirvieläimen pyyntiluvan nojalla metsästyksen käytettävän alueen vähimmäispinta-alaa koskevalla vaatimuksella tarkoitettaisiin nimenomaan maapinta-alaa. Muutoksella pyritään selkeyttämään pyyntilupien hakemista ja myöntämistä. Jatkossa alueen maapinta-alan olisi siten oltava hirvenmetsästyksessä 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria. Edellä mainittuihin vähimmäispinta-alojen suuruuteen ei esitettäisi muutoksia nykyiseen verrattuna. Hirvieläimen pyyntilupahakemuksessa hakijan tulisi ilmoittaa maapinta-ala, jolla hakijalla on oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettuja hirvieläimiä. Vesialueella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä merialueita, järviä ja jokia. Kapeita uomia, kuten ojia ja puroja tai pistemäisiä kohteita, kuten pieniä lampia ei katsottaisi vesialueeksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä sääntelyä vastaavasti, että hirvieläimen pyyntilupa myönnettäisiin sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitettulla alueel-

la oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Tällöin hakijalla tulisi olla alueella metsästyslain 6 §:n tarkoittama metsästysoikeus joko alueen omistukseen tai metsästysvuokrasopimukseen perustuen tai 8 §:n mukaisesti kuntalaisen oikeus metsästää valtion alueella. Lisäksi hakijalla katsottaisiin olevan metsästysalue käytettävissään, mikäli tällä on aluetta koskeva metsästyslain 17 §:n mukainen metsästyslupa. Edelleen pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä sääntelyä vastaavasti, että muulla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitettulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jonka mukaisesti Suomen riistakeskuksen olisi rajattava lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä 1 momentissa säädetyjä pinta-alan ja yhtenäisyyden vaatimuksia ja että pyyntilupa voitaisiin käyttää vain pyyntiluvassa rajatulla alueella.

Lisäyksen tarkoituksena on selkeyttää pyyntilupamenettelyä ja pyyntiluvan nojalla metsästämistä. Nykyisen sääntelyn ja sen nojalla muodostuneen oikeuskäytännön mukaan Suomen riistakeskus on voinut jättää pyyntilupia myöntäessään huomioon ottamatta sellaiset alueet, jotka eivät täytä pyyntilupa-alueen vähimmäiskokoa ja yhtenäisyyttä koskevia vaatimuksia. Päätöksissä ei kuitenkaan ole voitu ottaa kantaa siihen, millä alueella pyyntilupa on voimassa ja saako kyseisiä alueita käyttää metsästykseseen. Tämä on johtanut myös pyyntiluvansaajien oikeusturvan kannalta hankalaa tilanteeseen ja joissakin tapauksissa tällaisilla niin sanotuilla sirpalealueilla metsästäminen on tulkittu lainvastaiseksi. Niin sanotuilla sirpalealueilla eli yhtenäisen lupa-alueen ulkopuolella olevilla irrallisilla alueilla metsästämistä ei ole tarkoituksenmukaista sallia ja ehdotetun lisäyksen perusteella Suomen riistakeskuksen olisi rajattava pyyntilupa-alueesta pois alueita, jotka eivät täytä luvan myöntämisen edellytyksiä ja pyyntilupaa saisi käyttää vain pyyntilupapäätöksessä rajatulla alueella.

Pykälään esitettäisiin lisättäväksi 4 momentti, jonka mukaisesti Suomen riistakeskus voisi myöntää pyyntiluvan pinta-ala- ja yhtenäisyysvaatimuksista poiketen, jos alue on saari tai alueeseen liittyy muu vastaava erityinen syy. Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämiseksi edellytettävistä pinta-aloja ja yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista voidaan tällä hetkellä poiketa maa- ja metsätalousministeriön määräyksen nojalla. Määräyksen mukaan hirven pyyntilupa voidaan myöntää metsästyslain 27 §:n 1 momentissa säädetyjä metsästysalueen vähimmäispinta-aloja pienemmille alueille, mikäli alue on metsästykseseen sopiva, yhtenäinen ja; 1) alue on hirvieläinten kulun estävällä aidalla aidattu, 2) alue on tieyhteyttä vailla oleva saari tai 3) alue on asutuksen tms. hirvieläinten kulun estävän seikan pysyvästi ympäröimä ja hirvieläinkannan vähentäminen metsästämisellä on hirvien alueella aiheuttamien huomattavien vahinkojen estämiseksi tärkeää. Nykyisestä 1 momentista esitettäisiin poistettavaksi viimeinen lause, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi päättää poikkeuksista edellä tarkoitettuihin pinta-alavaatimuksiin.

28 §. *Uusi hirvieläimen pyyntilupa.* Nykyinen 28 § siirrettäisiin muutettuna 30 §:ään. Vastavasti 29 § siirrettäisiin uudeksi 28 §:ksi. Pykälässä korvattaisiin sana ”kaadettu” sanalla ”saaliiksi saatu”, joka soveltuu yhteyteen nykymuotoilua paremmin.

29 §. *Hirvieläimen metsästystä koskeva asetuksenantovaltuus.* Pykälässä säädettäisiin siitä, mistä valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin. Aiemmin vastaava pykälä oli lain 30 §. Uusi järjestys on tarpeen, koska jatkossa metsästyksen johtaja on tarkoitus vaatia myös suurpetojen metsästyksessä ja asiasta säädettäisiin 30 §:ssä. Pykälää on lisäksi selkiytetty. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta, hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä, hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, saalisilmoituksesta, sen muodosta, sisällöstä ja määräajoista sekä mää-

räajoista, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa. Pykälässä aiemmin säädetystä metsäkauriin saalisilmoituksesta säädettäisiin jatkossa tarvittaessa metsästysasetuksessa.

Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus mahdollistaa, että Suomen riistakeskus voisi pyyntilupaan liitettävällä määräyksellä ohjata pyyntilupien kohdentamista pyyntilupa-alueen sisällä. Tällainen tarve voi syntyä erityisesti tilanteessa, jossa luvansaajalla on samaan pyyntilupapäätökseen sisältyviä alueita eri hirvitalousalueilla tai verotuslohkoilla tai mikäli jonkin alueen hirvien aiheuttamat vahingot ovat erityisen suuret.

30 §. Metsästyksen johtaja. Nykyinen 30 § siirrettäisiin muutettuna 29 §:ään. Voimassa olevan lain 28 §:n metsästyksen johtajaa koskeva sääntely siirrettäisiin puolestaan 30 §:ään. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että hirvieläimen pyyntiluvan saajan lisäksi myös suden, karhun ja ilveksen poikkeusluvan saajan olisi nimettävä metsästyksen johtaja sekä tarpeellinen määrä varajohtajia. Koska edellytyksenä on karhun osalta poikkeuslupa, ei metsästyksenjohtajaa edellytettäisi poronhoitoalueen karhun metsästyksessä, joka perustuu alueelliseen kiintiöön. Metsästyksen osallistuva henkilö olisi velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saisi kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin metsästyksen johtajan nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan metsästyksen johtajan nimeämisessä ja tehtävistä säädettäessä ottaa huomioon eri lajien erilaiset metsästyskäytännöt.

30 a §. Yhteislupa. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 30 a §, jossa metsästyslakiin tuotaisiin voimassaolevan käytännön mukaiset yhteisluvat.

Yhteislupamenettely on vakiintunut yleiseksi käytännöksi etenkin hirvieläinten pyyntilupien ja suurpetojen kannanhoidollisten poikkeuslupien hakemisessa. Yhteislupamenettelyn tarkoituksena on keventää pyyntilupiin ja poikkeuslupiin liittyvää hallinnollista menettelyä sekä mahdollistaa joustavampi pyyntilupien ja poikkeuslupien käyttäminen. Nykyisessä lainsäädännössä ei ole yhteislupaa ja sen saajien velvollisuuksia koskevaa sääntelyä.

Pykälässä säädettäisiin, että 26 §:ssä sekä 10 §:ssä säädettyä pyyntilupaa tai 41 §:ssä säädettyä poikkeuslupaa voidaan hakea luvan hakijalle annetun valtuutuksen nojalla yhdessä useamman lupaosakkaan kesken (yhteislupa). Metsästyslain 8 § perusteella kuntalaisen vapaalla metsästysoikeudella metsästävä voisi toimia yhteisluvan lupaosakkaana.

Oikeuskäytännön vuoksi on tarpeen laissa säätää, että jos lupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, voidaan yhteisluvan lupaosakkaiden kesken sopia luvan jakamisesta lupaosakkaiden kesken. Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että jokaista yhteisluvan lupaosakkaana olevaa velvoitetaan se, mitä luvansaajan velvollisuuksista metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään, kuten esimerkiksi metsästyksenjohtajaa koskevaa sääntelyä ja saalisilmoitusta.

34 a §. Ravintohoukutin. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 34 a §. Pykälän 1 momentissa esitetään karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen valvonnan tehostamiseksi näiden lajien houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen kiellettäväksi.

Riistanhoidolla tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on riistaeläinkantoja säätelemällä, riistaeläinten elinolosuhteet turvaamalla tai niitä parantamalla taikka muulla tavalla lisätä, säi-

lyttää tai parantaa riistaeläinkantaa ja eri eläinkantojen välistä tasapainoa. Riistaeläinten ruokinta riistanhoidon menetelmänä voi, erityisesti ravinnon saannin kannalta niukoissa olosuhteissa kuten talvella, parantaa eläinten kuntoa ja sitä kautta lisätä niiden lisääntymistehoa. Liiallinen ruokinta, ja varsinkin jos käytetään suuria määriä sellaista ravintoa joka ei luonnossa muutoin esiintyisi, voi kuitenkin vaikuttaa eläimiin yksipuolistamalla niiden ravintoa ja muuttamalla eläinten käyttäytymistä.

Erityisesti karhun metsästyksessä on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana karhujen houkuttelu tietyille paikalle ennen metsästyskauden alkua. Kun tällaiset ravintohoukuttimet poistetaan ennen metsästyksen alkua, ei suoraan syyllistytä metsästyksrikokseen. Tämän kaltainen toiminta asettaa kuitenkin metsästysseurueet eriarvoiseen asemaan, sillä kaikki eivät ole omaksuneet tämänkaltaista harmaalla vyöhykkeellä toimimista. Selvyiden vuoksi olisi siis syytä kieltää kaikki karhun ja muiden suurpetojen tarkoituksellinen ravinnolla houkuttelu. Tarkoitukselliseen houkutteluun ei kuitenkaan kuuluisi esimerkiksi liikenteessä kuolleiden tai loukkaantuneiden ja lopetettujen hirvieläinten sekä porojen raatojen jättäminen maastoon silloin, kun niitä ei erikseen kuljeteta muutoin kuin tarvittaessa siirtämällä lyhyitä matkoja. Myös metsästyksessä syntyneiden teurasjätteiden jättäminen saaliin saantipaikalle ei ole tarkoituksellista houkuttelua.

Käytännössä maastossa ei ole aina selvää, minkä lajin houkuttelemiseksi ravintohoukutin on maastoon viety. Pykälän 2 momentissa esitetään, että 1 momentin kiellon valvomiseksi ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi, valtioneuvoston asetuksella voitaisiin rajoittaa alueellisesti ja ajallisesti myös ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellista houkuttelua, jotta 1 momentin kieltä ei voisi kiertää ns. pienpetohaaskoilla alueilla, joissa metsästetään erityisesti karhua. Tarvetta ei kuitenkaan olisi kieltää pyyntivälineenä käytetyn loukun tai rautojen sisällä käytettäviä syöttejä.

Koska suurpetojen kuvaamiseen ja katseluun on jo syntynyt elinkeinotoimintaa Suomessa, tulisi säätää tämän elinkeinotoiminnan jatkumisesta, sillä metsästyslain soveltamisala ei mahdollista tällaisen toiminnan kieltämistä. Tarkoitus olisi säätää 3 momentissa, että 1 momentin estämättä voisi sellainen yritys, jonka kaupparekisteriin kirjattu toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta, pitää maastossa ravintohoukuttinta karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelemiseksi.

On ilmeistä, että karhujen haaskaruokinnan avulla järjestettävästä katselupalvelusta voi aiheutua vaaratilanteita, sillä karhu on voimakas petoeläin, jonka lajityypillisiin käyttäytymispiirteisiin kuuluu puolustaa ravintokohdettaan. Tästä syystä pykälässä olisi informatiivinen viittaus kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011). Tällaisia palveluja tarjoavan yrityksen olisi laadittava kuluttajaturvallisuuslain 7 §:n mukainen turvallisuusasiakirja. Kuluttajaturvallisuuslain 7 §:n nojalla seikkailu-, elämys- ja luontopalvelu, sekä muu niihin rinnastettava ohjelmapalvelu, jollei siihen sisältyvää riskiä voida arvioida vähäiseksi, edellyttäisi joka tapauksessa turvallisuusasiakirjan laadintaa. Palvelun tarjoajan on laadittava turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville.

Pykälän 4 momentin mukaan ravintohoukuttimen sijaintipaikassa olisi oltava tiedot ravintohoukuttimen ylläpitäjistä yhteystietoineen ja paikasta, jossa turvallisuusselvitys on nähtävissä. Ravintohoukuttimesta olisi lisäksi tehtävä ilmoitus paikkatietoineen Suomen riistakeskukselle. Tämä on tärkeätä suurpetojen metsästyksen valvonnan kannalta ja jotta Suomen riistakeskus voisi ottaa sen tiedossa olevat ravintohoukuttimet huomioon poikkeuslupapäätöksissään.

Ravintoon liittyvän houkuttimen käyttämisessä olisi lisäksi noudatettava, mitä eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015) käsittelemättömien sivutuotteiden käytöstä luonnonvaraisten eläinten ruokintaan sekä jätteiden hävittämisestä säädetään. Haaskaruokintapaikan ilmoitusvelvollisuudesta ja rekisteristä säädetään laissa eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010).

Suomen riistakeskus voisi poiketa 1 momentin kiellosta ja 2 momentin mukaisesta rajoituksesta soveltaen 41 §:n mukaista menettelyä.

35 §. *Metsästysaseen ja metsästysjousen kuljettaminen.* Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että metsästysaseen kuljettamista koskeva sääntely koskisi myös metsästysjousen kuljettamista. Metsästysaseen lisäksi myös metsästysjousen kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa olisi kielletty. Metsästysaseella tarkoitettaisiin tämän lain nojalla tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisesti metsästyksessä käytettäväksi sallittua asetta. Vastavasti metsästysjousella tarkoitettaisiin tämän lain nojalla tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisesti metsästyksessä käytettäväksi sallittua joustaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kieltö kuljettaa metsästysasetta maastossa. Metsästysaseen kuljettaminen maastossa olisi kuitenkin sallittu virantoimituksessa olevan henkilön virkatehtävien hoitamiseksi sekä poliisin pyynnöstä suoritettaessa virka- tai muuta virka-aputehtävää, kuten riistahallinnon vapaaehtoisten metsästäjien ylläpitämää suurriistavirka-aputehtävää (SRVA). Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että jatkossa erillistä lupaa ei tarvitsisi hakea, vaan lakiin kirjattaisiin yksityiskohtaisesti tapaukset, joissa ampumaseen kuljettaminen olisi sallittu.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että lataamatonta metsästysasetta tai metsästysjousta voitaisiin suojuksessa, suojatussa tilassa tai tilassa, mistä se ei ole välittömästi käytettävissä metsästykseseen kuitenkin kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla jääpeitteisellä vesialueella, maastoliikennelain 13 §:n mukaisella moottorikelkkareitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla, siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle tai saalista noudettaessa taikka elävänä pyytävää loukkua tai jalkanarua koettaessa. Vakiintuneella kulku-uralla tarkoitettaisiin maastossa selkeästi havaittavaa kulku-uraa, jota ihminen on käyttänyt. Vakiintuneeksi kulku-uraksi voitaisiin katsoa myös lumipeitteisenä aikana paikallisten ihmisten ja poromiesten vakiintuneet kulku-urat. Siirtyminen majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle olisi syytä rajoittaa vakiintuneelle kulku-uralle valvonnan selkiyttämiseksi. Tunturialueella ja avomaastossa vakiintuneeksi kulku-uraksi katsotaan suurin reitti lähtöpaikasta majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle. Mikäli 3 kohdassa mainitussa tarkoituksessa voitaisiin kuljettaa metsästysasetta tai -jousta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla missä maaston kohdassa tahansa, hankaloituisi metsästyksen valvonta ja laittoman metsästyksen ehkäiseminen merkittävästi. Sallituksi katsottaisiin myös ampujana toimivan henkilön kuljetus moottorikäyttöisellä ajoneuvolla metsästyksenjohtajan ennakkoon osoittamalle ampumapaikalle.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaisesti poliisilaitoksen sijasta jatkossa Suomen riistakeskuksen myöntämällä luvalla saisi kuljettaa metsästysasetta tai metsästysjousta suojuksessa, suojatussa tilassa tai tilassa, mistä se ei ole välittömästi käytettävissä metsästykseseen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa, mikäli kuljetukseen voidaan katsoa olevan hyväksyttävä muu kuin 4 momentissa tarkoitettu peruste. Voimassa olevassa laissa on valtuutus valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin poronhoitotyötä suorittavan poromiehen aseiden kuljetuksesta. Tämä valtuutussäännös tulisi kumotuksi, mutta poronhoitotyötä suorittavan poromiehen katsottaisiin jatkossa täyttävän muun hyväksyttävän perusteen, jolloin paliskunnan poroisännän esityksestä jatkossa Suomen riistakeskus myöntäisi luvan poronhoito-

työtä suorittavalle poromiehelle luvan kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa metsästysasetta. Suomen riistakeskus voisi asettaa asean kuljettamiseen tarkempia määräyksiä.

Lupatoimivallan siirto poliisilta Suomen riistakeskukselle on perusteltua, koska poliisialueiden laajennettua poliisilla ei välttämättä ole lupahallinnon toimipisteitä eikä välttämättä metsästyksen ja maastossa liikkumiseen liittyvää asiantuntemusta tarpeeksi kattavasti. Lisäksi asiakkaiden kannalta on luontevaa, että Suomen riistakeskukselle keskitetään kaikki metsästyksen liittyvät kansalaisten lupapalvelut.

Pykälään ehdotetaan lisäksi uusi 6 momentti, jossa säädettäisiin, että Suomen riistakeskus voisi peruuttaa voimassaolevan 5 momentin mukaisen luvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Peruutetun luvan saajalle ei voisi myöntää samana metsästysvuonna uutta vastaavaa lupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

38 §. Metsästyksen rajoittaminen. Pykälän 1 momenttia olisi tarkoitus muuttaa siten, että riistaeläinlajin kannan pysyvän tai tilapäisen heikkenemisen sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta lisäksi, voitaisiin kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voitaisiin kieltää kokonaan myös silloin, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttäisi. Metsästyksen rajoittaminen voisi koskea myös saaliin merkitsemistä tunnistemerkillä. Metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen tarkoittaisi ensinnäkin sitä, että metsästystä rajoitettaisiin tarvittaessa sen varmistamiseksi, että voimassa olevan lain 20 §:n mukaisesti metsästystä harjoitetaan kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Lisäksi riistaeläinkantojen hoitosuunnitelmissa voitaisiin linjata kyseisen lajin kannan hoidon ja kestävän käytön edellyttämiä metsästyksen rajoituksia. Kattavat riistalaskentatiedot ja 38 §:n joustava soveltaminen mahdollistaisivat nykyistä pidemmät metsästysajat, sillä laskentatietoon perustuva rajoitusjärjestelmä turvaisi metsästyksen kestävyuden kannan heikentyessä. Momentista poistettaisiin vaatimus siitä, että kiello voisi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta, jotta metsästyksen rajoituksia voitaisiin asettaa nykyistä nopeammin riistalaskentojen ajantasaisen tiedon perusteella.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siihen siirrettäisiin voimassa olevasta 1 momentista kiellon voimassaoloa koskevat säännökset, joka vastaisivat voimassa olevan lain 38 §:n 1 momentissa säädettyä.

Uudessa 3 momentissa täsmennettäisiin millaisia kieltoja tai rajoituksia ministeriön asetus voisi koskea. Momentissa säädettäisiin, että rajoitus tai kiello voisi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläimen sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö tai koskea tiettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää. Pyyntimenetelmillä tarkoitettaisiin riistaeläimen etsimiseksi, esille houkuttelemiseksi tai ajamiseksi metsästäjän tekemiä toimenpiteitä samoin kuin siinä tarkoituksessa tyyppillisesti käytettäviä laitteita, houkutusmateriaalia tai koiria, kuten esimerkiksi hanhien houkuttelemiseen käytettäviä kaaveita tai ravintohoukutinia.

Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön olisi kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kiello koskee, mutta ei erikseen Suomen riistakeskusta ennen asetuksen antamista, koska käytännössä esitykset on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen asiantuntijoiden kanssa, mitä valmistelukäytäntöä on tarpeen jatkaa ja edelleen kehittää.

38 a §. Saalisilmoitus. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 38 a §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että 26 §:ssä säädetyn lisäksi, riistalajin metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos sanotun riistaeläinlajin metsästyksen kestävyuden varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin ilmoitettavasta riistaeläinlajista, ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen on tarpeen, jotta voitaisiin nykyistä luotettavammin arvioida metsästyksen kestävyttä erityisesti taantuvien ja harvalukuisten lajien osalta. Tämä voi olla tulevaisuudessa tarpeen esimerkiksi hillerin sekä eräiden taantuvien vesilintulajien osalta. Ilmoitusvelvollisuuden säätäminen voisi perustua esimerkiksi lajille vahvistetussa hoitosuunnitelmassa todettuun tarpeeseen tarkentaa saalistietoa metsästyksen kestävyuden varmistamiseksi. Toisaalta myös muiden kuin taantuvien lajien osalta voi olla tarpeen edellyttää saaliista ilmoitusta, mikäli metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2014 asettama villisikatyöryhmä (HARE MMM047:00/2014) on raportissaan esittänyt, että villisikasaaliin osalta säädettäisiin ilmoitusvelvollisuus, koska villisikakannan rajoittamiseksi tarvitaan tarkka tieto saadusta saaliista.

41 §. Poikkeusluvut. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uudeksi poikkeusluvalla sallituksi toiminnaksi häiritseminen. Nykyisen säännöksen mukaan Suomen riistakeskus on voinut myöntää poikkeusluvan vain riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen tappamiseksi tai pyydystämiseksi. Eräissä tapauksissa lupa häiritä tai karkottaa olisi riittävää. Nyt vain poliisilla on ollut oikeus karkottaa riistaeläin.

Lisäksi pykälän 3 momenttiin lisättäisiin Suomen riistakeskukselle mahdollisuus poiketa ravintohoukuttimen käyttöä koskevasta kiellosta ja rajoituksesta.

41 b §. Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalla sekä tietyissä tilanteissa rauhoituksesta poikkeamiselle. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, joka mahdollistaisi hallinnollisesti nykyistä menettelyä keveämmän poikkeusmenettelyn. Nämä riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvut työllistävät sekä Suomen riistakeskusta että luvanhakijoita. Momentissa säädettäisiin rauhoittamattomien lintujen osalta erityisestä ilmoitusmenettelystä, joka voisi koskea tiettyjä vahingonkäräjöitä. Mikäli poikkeus täyttää kaikki lintudirektiivin 9 artiklan 2 kohdassa mainitut muotovaatimukset ja laajalle henkilöryhmälle myönnettävälle poikkeukselle on pakottavia syitä, on tällainen poikkeuksellinen järjestely mahdollista toteuttaa vaarantamatta lintudirektiivin pääperiaatetta suojella lintuja.

Momentin mukaan 1 momentin 1–3 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa poikkeus voisi 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen rauhoittamattomien lintujen osalta tapahtua ilmoitusmenettelyllä, mikäli rauhoituksesta poikkeamisen tarve on toiminnan luonteen ja laajuuden johdosta säännöllistä eikä merkittävien vahinkojen ja haittojen välttämiseksi ole muuta tyydyttävää ratkaisua.

Ilmoitusmenettely olisi sallittu ilmailulain (864/2014) 75 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua lentoasemaa hallinnoivalle toimijalle, elintarvikelain (23/2006) mukaisesti hyväksytyttä elintarvikehuoneistoa hallinnoivalle toimijalle, jätteiden käsittelylaitoksia hallinnoivalle toimijalle sekä yli 1 hehtaarin suuruisilla marja- vihannesviljelmillä.

Edellä mainituissa tapauksissa olisi kyse yhteiskunnan kannalta merkittävästä lentoturvallisuudesta ja eläinten levittämien tautien leviämisen ehkäisemisestä. Elintarvikehuoneistoihin, kuten kaupan varastoihin ja myymälöihin, ja ennen vähittäismyyntiä elintarvikkeita käsittele-

viin laitoksiin pääsee aika ajoin lintuja. Elintarviketurvallisuutta koskeva sääntely edellyttää, että ns. haittaeläimiä ei näissä tiloissa saa olla. Lintujen pois pitäminen tiloista ja hävittämismenettely liittyy elintarvikeviranomaisten yritysten elintarviketurvallisuutta koskevaan Oiva-arviointiin.

Erityisesti räkättirastaiden aiheuttama haitta mansikan viljelyssä on erityisen merkittävä. Tila-kohtaisesti räkättirastaiden aiheuttamat vahingot voivat nousta jopa 30 %:iin sadon määrästä. Räkättirastaat nokkivat marjoja varsinkin satokauden alussa ja pilaavat näin viljelijän taloudellisen tuloksen kannalta arvokkainta alkukesän satoa. Lintujen marjojen nokkimisvahinkojen lisäksi räkättirastaat tahraavat kehittyviä raakileita ulosteellaan, mistä syntyy hygieniaongelmia. Eviran Tuoreiden hedelmien ja vihannesten kaupan pitämisestä koskevissa vaatimuksissa (17061/1) on määrätty, että marjojen tulee olla eheitä, puhtaita, vahingoittumattomia, tuoreen näköisiä mutta pesemättömiä, lähes vailla tuholaisten aiheuttamia vioittumia. Tämä tarkoittaa mm. lintujen nokkimisjälkiä ja ulosteita, joista voi olla terveydelle haittaa. Viljelijöiden on lisäksi korjattava linnun nokkimat ja ulosteen tahraamat mansikat pois kasvustoista, koska kypsyyssään ne pilaavat muut kehittyvät raakileet.

Ehdotuksen 4 momentissa säädettäisiin, että Suomen riistakeskus hyväksyisi hakemuksesta ilmoitusmenettelyyn osallistumisen. Ilmoitusmenettely olisi voimassa toistaiseksi. Hyväksymispäätöksessä Suomen riistakeskus vahvistaisi lajit, joita ilmoitusmenettely koskisi sekä asettaisi vuosittaiset enimmäismäärät lajeittain. Ilmoitusmenettelyyn hyväksytyn toimijan tulisi vuosittain tehdä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Lisäksi pykälässä säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Suomen riistakeskukselle suojattavan toiminnan loppumisesta tai merkittävästä muuttumisesta. Toiminnan muuttumista koskevan ilmoituksen saatuaan Suomen riistakeskuksen tulisi tehdä arvio ilmoitusmenettelyn jatkumisesta.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin hakemus- ja hyväksymismenettelystä, hyväksymispäätökseen otettavista määräyksistä, enimmäismäärän tarkistamisesta, valvonnasta, saalisilmoituksesta sekä saalisilmoituksen määräajoista.

Ehdotuksen 6 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskukselle toimivalta peruuttaa ilmoitusmenettelyyn osallistuminen, jos menettelyyn hyväksytty laiminlyö saalisilmoitusvelvollisuuden tai rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka olennaisesti hyväksymispäätökseen otettuja määräyksiä.

74 §. Metsästysrikkomus. Pykälän 2 momentin 2, 5, 6, 7, 8, 9 ja 14 kohtien rangaistussäännöksiin tehtäisiin lakiehdotuksesta aiheutuvat tarpeelliset muutokset.

75 §. Metsästyslain säännösten rikkominen. Pykälän 1 momentin 5 kohtaan tehtäisiin lakiehdotuksesta aiheutuva tarpeellinen muutos. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 8 kohta. Rangaistavaa olisi menetellä vastoin 41 b §:n 3 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai 41 b §:n 5 momentin nojalla annetun asetuksen säännöstä tai hyväksymispäätökseen otettua määräystä. Lisäksi rangaistavaa olisi rikkoa 34 a §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa, 2 momentissa säädettyä rajoitusta sekä 4 momentissa säädettyä merkintä- ja ilmoitusvelvollisuutta.

83 c §. Velvollisuus ilmoittaa kuolleesta riistaeläimestä. Pykälän 1 momentin lajilistaan lisättäisiin metsäpeura, joka on luontodirektiivin liitteen V laji. Lisäksi riistanhoitoyhdistykselle tehtävä ilmoitus muutettaisiin tehtäväksi Suomen riistakeskukselle, joka on muutoinkin velvollinen koostamaan niin sanotut direktiivilajien mukaiset raportoinnit maa- ja metsätalousministeriölle. Muutoksella vähennettäisiin riistanhoitoyhdistyksille kohdentuvaa hallintotaakkaa. Muutoin pykälä vastaisi nykyistä sääntelyä.

83 d §. *Poliisilain 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu riistaeläin.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jonka mukaisesti pykälän otsikko ja 1 momentin viittaus poliisilakiin muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa poliisilakia (872/2011) ja sen 2 luvun 16 §:ää.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut muutokset metsästyslakiin edellyttäisivät myös metsästysasetuksen ja ampumako-
keesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamista.

Esitykseen sisältyy useita valtuussäännöksiä. Niistä pääosa koskee valtioneuvoston asetuksella annettavia tarkempia säännöksiä. Lisäksi eräistä teknisluonteisista seikoista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Lakiehdotuksen 21 §:ssä säädettäisiin ampumakokeesta. Lakiehdotuksen 21 §:n mukaan val-
tioneuvoston asetuksella säädettäisiin riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimi-
van metsästäjän olisi suoritettava ampumakoe.

Lakiehdotuksen 29 §:ssä säädettäisiin hirvieläinten metsästystä koskevista asetuksenantoval-
tuuksista. Säännöksessä olisi viisi eri valtuutta. Valtuutukset koskisivat hirvieläimen pyyntilu-
van hakemista, hirvieläimen pyyntilupaan liitettäviä määräyksiä, hirvieläimen metsästyksen
käytettäviä koiria ja varusteita, saalisilmoitusta sekä velvollisuutta ilmoittaa pyyntiluvalla ta-
pahtuvan hirvieläimen metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen ja
määräaikoja, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa ja saalisilmoituksen tekemistä.

Lakiehdotuksen 30 §:ssä säädettäisiin metsästyksenjohtajasta. Valtioneuvoston asetuksella
säädettäisiin pykälän 2 momentin mukaan metsästyksenjohtajan tehtävistä.

Lakiehdotuksen 34 a §:ssä säädettäisiin valtioneuvostolle mahdollisuus asetuksella rajoittaa
myös pienpetojen houkuttelua ravinnolla, jos se olisi tarpeen suurpetojen metsästyksen val-
vonnan kannalta.

Lakiehdotuksen 38 a §:ssä säädettäisiin yleisestä saalisilmoitusvelvollisuudesta. Mainitun py-
kälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin riistaeläinlajeista, ilmoi-
tusten muodosta, sisällöstä ja määräajasta.

Lakiehdotuksen 41 b §:n 3 momentissa säädettäisiin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen lintujen
pyydystämisen tai tappamisen osalta toteutettavasta ilmoitusmenettelystä. Valtioneuvoston
asetuksella säädettäisiin ilmoitusmenettelystä ja saadun saaliin ilmoittamisesta.

Ampumakokeen teknisluonteisista asioista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön ase-
tuksella. Näitä seikkoja olisivat ampumakokeen sisältö ja suorittamistapa sekä ampumakokeen
hyväksymisen edellytykset, ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevat vaatimukset, ampu-
makokeessa käytettäviä aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevat vaatimukset sekä
ampumakokeen tekninen suorittaminen ja todistus vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Lakiehdotuksen 38 §:ssä säädettäisiin metsästyksen rajoittamisesta. Pykälän 1 momentin mu-
kaan rajoituksesta tai kiellosta säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksel-
la. Pykälän 3 momentin mukaan rajoitus tai kiello voisi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläi-
men sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö tai tiettyä pyyntivälinettä tai pyyn-
timenetelmää koskeva.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2017. Lain 34 a § ehdotetaan kuitenkin tulemaan voimaan vasta 20 päivänä elokuuta 2017, 41 b §:n 3–6 momentti 1 päivänä tammi-kuuta 2018 sekä 26, 27 ja 30 a § 1 päivänä helmikuuta 2018.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Yhdenvertaisuus

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia (PeVL 64/2010 vp).

Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Alkuperällä tarkoitetaan säännöksessä sekä kansallista ja etnistä että yhteiskunnallista alkuperää. (HE 309/1993 vp, s. 44).

Lakiehdotuksen 21 a §:llä on liityntä edellä mainittuun syrjäntäkieltoon. Säännöksellä pyritään siihen, että ulkomaalainen metsästäjä tulee yhdenvertaiseen asemaan suomalainen metsästäjän kanssa. Edellytyksenä tälle on, että ulkomaalainen metsästäjä esittää riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa tällöin todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen toisessa maassa suoritettuna ampumakokeen tai vastaavan asiakirjan vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Lakiehdotuksen 29 §:n 4 kohdan mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa pyyntiluvalla tapahtuvan hirvieläimen metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen. Kun otetaan huomioon se, että Suomessa voi olla metsästäjiä, joilla ei ole mahdollisuuksia käyttää sähköisiä palveluja, pykälän sanamuoto mahdollistaa sen, että sähköisen saalisilmoituksen tekeminen ei olisi ainoa tapa tehdä saalisilmoitus.

Lakiehdotuksen 21 a § ja 29 §:n 4 kohta toteuttaa perustuslaissa säänneltyjä perusoikeuksia ja nimenomaisesti perustuslain 6 §:ssä säädettyä yhdenvertaisuutta.

Henkilötietojen suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietolain (523/1999) 2 §:n 1 momentin mukaan henkilötietoja käsiteltäessä on noudatettava, mitä henkilötietolaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. Henkilötietolain 3 §:n 2 kohdan mukaan henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa henkilötietojen luovuttamista.

Lakiehdotuksen 21 §:n 2 momentin mukaan ampumakokeen hyväksytty suoritus voidaan tallentaa metsästäjärekisteriin. Ampukokeen suorittaneiden henkilöiden tallentaminen metsästäjärekisteriin helpottaisi metsästyksen valvontaa. Lakiehdotuksen 38 a §:n mukaan riistalajin metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos riistaeläinlajin metsäs-

tyksen kestävyysvarmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Saalisilmoitus sisältäisi myös saalisilmoituksen tekijän tiedot. Näiden ehdotettujen säännösten osalta noudatetaan henkilötietojen käsittelyssä henkilötietolakia.

Vastuu ympäristöstä

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Vastuu kohdistuisi julkiseen valtaan, yksityisiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin. Momenttiin liittyy luonnon itseisarvon ja tulevien sukupolvien oikeuksien ulottuvuus (HE 309/1993 vp s. 66).

Säännöksessä tarkoitettu vastuu kohdistuu elolliseen luontoon ja elottomaan luonnonympäristöön samoin kuin ihmisen toiminnan tuloksena syntyneeseen kulttuuriympäristöön. Elolliseen luontoon kuuluvat muun muassa eläimet. Perustuslakivaliokunnan käytännössä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi on kysymys ennemminkin eettisesti kestävästä periaatteesta kuin suoranaisesti perusoikeuksien turvaamisesta (PeVL 2/2013 vp, PeVL 18/2013 vp).

Ympäristövastuusäännös on luonteeltaan lähinnä julistuksenomainen säännös. Se ei voi sellaisenaan toimia rikosoikeudellisen vastuun perusteena (HE 309/1993 vp, s. 66). Metsästyksen harjoitettava kestävä käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Lakiehdotuksen 38 a §:n mukaan riistalajin metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyysvarmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenomainen järjestäminen sitä edellyttää. Ehdotuksen 38 §:n 1 momentin mukaan metsästyksen rajoittaminen voi koskea myös saaliin merkitsemistä tunnistemerkillä. Riistakantojen vaihtelua kuvaavan tiedon merkitys korostuu taantuvien ja harvalukuisten lajien kohdalla. Ajantasainen ja täsmällinen tieto on tärkeää, jotta metsästyksen rajoittavien toimien tarve voidaan arvioida mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Ehdotetut säännökset parantavat riistakannoista saatavan tiedon luotettavuutta ja siten osaltaan edistävät metsästyksen harjoittamista eettisesti kestäväällä tavalla.

Oikeusturva

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsitteilyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että kyseinen perustuslain 21 §:n 1 momentin ilmaus "oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös" liittyy Suomen oikeuden mukaan oikeuksiksi ja velvollisuuksiksi tarkoitettuihin seikkoihin. Mikä tahansa yksilön kannalta myönteinen viranomaistoimi ei kuitenkaan ole yksilön oikeutta koskeva päätös perustuslain mielessä. Perustuslain kannalta on edellytyksenä, että lainsäädännössä on riittävän täsmällinen perusta oikeutena pidettävän suhteen syntymiselle yksilön ja julkisen vallan välille (PeVL 12/1997 vp, PeVL 16/2000 vp)

Lakiehdotuksen 21 §:n 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Todistus

vastaa hallintolaisissa (423/2003) tarkoitettua päätöstä. Todistukseen liittyvä oikeusturva toteutuu, koska todistukseen päätöksenä voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusmenettelyä säädetään riistahallintolain 30 §:ssä. Lainkohdan mukaan riistanhoitoyhdistyksen metsästäjätutkinnon tai ampumakokeen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Suomen riistakeskukselta siten kuin hallintolaisissa säädetään. Riistahallintolain 31 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Lakiehdotukseen liittyy 41 b §:n muutos, jossa tietyt vahingonkärsijät voisivat poikkeuslupamenettelyn sijasta soveltaa ilmoitusmenettelyä. Ilmoitusmenettelyyn sisältyy Suomen riistakeskuksen päätös, joka olisi riistahallintolain 31 §:n nojalla muutoksenhakuelpoinen hallintopäätös. Valitusoikeus olisi metsästyslain 90 §:n mukaisesti myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Asetuksenantovalta

Lakiehdotukseen sisältyy useita säännöksiä valtioneuvoston asetuksenantovallasta ja ministeriön asetuksenantovallasta. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaisesti lainsäädäntövallan delegoinnin sallittavuuden arvioinnissa kiinnitetään yleisesti huomiota valtuuttavan säännöksen täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen (HE 1/1998 vp, s. 131/II-132/I ja PeVL 11/1999 vp). Lainsäädäntövallan delegointia rajoittaa perustuslain 80 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto. Perustuslain säätämisen myötä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteiden säätämiseen on kiinnitetty entistä tarkempaa huomiota. Asetuksen antaja voidaan lailla valtuuttaa antamaan tarkempia säännöksiä yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä vähäisistä yksityiskohdista. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu erityisesti vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 19/2002 vp ja PeVL 40/2002 vp). Perustuslakivaliokunta on myös korostanut lausuntokäytännössään, että valtioneuvoston asetuksella ei voida antaa yleisiä oikeussääntöjä esimerkiksi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan (PeVL 16/2002 vp).

Kun arvioidaan sitä, tuleeko asetuksenantovaltuus laissa osoittaa valtioneuvostolle vai ministeriölle, perustuslakiuudistuksen yhteydessä on todettu lähtökohtana, että valtioneuvoston yleisistunto antaa asetukset laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä asioista sekä niistä muista asioista, joiden merkitys sitä vaatii. Tämä periaate ilmenee valtioneuvoston päätöksentekoa koskevasta perustuslain 67 §:stä.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on myös tuotu esiin perustuslain 80 §:n 1 momentin eräänä lähtökohtana se, että ministeriölle voidaan osoittaa asetuksenantovaltaa lähinnä teknisluonteisissa sekä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisessä asiassa (PeVL 33/2004 vp). Lakiehdotuksessa esitetään asetuksenantovaltuuksia sekä valtioneuvostolle että ministeriölle.

Valtioneuvostolle olisi määritelty asetuksenantovaltuus lakiehdotuksen 21 §:ssä, 29 §:ssä, 30 §:ssä, 34 a §:ssä, 38 a §:ssä ja 41 b §:ssä. Lakiehdotuksen 21 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe. Valtioneuvoston asetuksella säättäminen on tarpeen, koska esimerkiksi hirvieläinten ja villisian metsästyksessä on tärkeitä, että metsästäjän ampumakyky on riittävä. Eläimen haavoittaminen epätarkalla laukauksella merkitsee eläimelle kärsimystä ja villisian metsästyksessä myös vaaraa metsästäjälle.

Lakiehdotuksen 29 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta, hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä, hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, saalisilmoituksesta ja velvollisuudesta ilmoittaa pyyntiluvalla tapahtuvan hirvieläinten metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen sekä määräajoista, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa ja saalisilmoituksen tekemistä.

Hirvieläinten pyyntilupia myönnettäessä kiinnitetään huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen ja metsästyksen tarkoituksenmukaiseen toteutumiseen. Tarkoituksenmukaisella järjestämisellä pyritään siihen, että metsästys tapahtuu tehokkaasti ja turvallisesti. Pyyntiluvilla toteutetaan myös hirvikannan sääntelyä. Saalisilmoituksella on edellä mainittua kannansäätelyä ajatellen merkittävä rooli. Samalla, kun kantaa säännellään, huomioidaan myös se, että hirvieläinten aiheuttamat liikenne-, maatalous- ja metsävahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Näiden seikkojen johdosta on syytä säätää edellä mainituista seikoista valtioneuvoston asetuksella.

Lakiehdotuksen 30 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä. Metsästyksen johtajan tehtävä on yhteiskunnallisesti merkityksellinen, koska hän vastaa metsästyksen tarkoituksenmukaisesta kulusta. Metsästyksen osallistuva henkilö on siten velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Lakiehdotuksen 34 a §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa alueellisesti ja ajallisesti ketun, mäyrän, hillerin, nädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellista houkuttelua ravintoa hyväksi käyttäen, mikäli se 1 momentissa tarkoitettua kiellon valvomiseksi ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi on tarpeen. Lakiehdotuksen 1 momentissa kielletään karhun, suden, ahman ja ilveksen tarkoituksellinen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen.

Lakiehdotuksen 38 a §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin riistaeläinlajeista, joista tulee tehdä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Lainkohdassa säädetystä on perusteltua säätää valtioneuvoston asetuksella, koska kyse on riistaeläinlajien metsästyksen kestävyuden varmistamisesta tai metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta. Näillä seikoilla on yhteys 1 momentissa säädettyyn, joten asetuksen tulee olla valtioneuvostotasoinen säädös.

Lakiehdotuksen 41 b §:n 3 momentin mukaan jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymistä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rauhoittamattomien lintujen pyydystäminen ja tappaminen voi tapahtua ilmoitusmenettelyllä. Suomen riistakeskus hyväksyy hakemuksesta ilmoitusmenettelyyn osallistumisen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään hakemus- ja hyväksymismenettelyistä, enimmäismäärän tarkistamisesta, valvonnasta, saalisilmoituksesta sekä saalisilmoituksen määräajoista. Tämä voidaan katsoa yhteiskunnallisesti merkittäväksi, koska säännöksen tarkoituksena on kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen, lentoturvallisuuden takaaminen ja marjan ja vihannesten viljelmille koituvan vakavan vahingon estäminen.

Maa- ja metsätalousministeriölle määritelty asetuksenantovaltuus sisältyisi lakiehdotuksen 21 b §:ään ja 38 §:ään. Ensimmäisessä lainkohdassa on kyse ampumakokeen sisältöön ja suorittamiseen, sekä sen hyväksymiseen liittyvistä perusteista, suorituspaikkaa, ampuma-aseita, patruunoita, jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista sekä ampumakoetodistukseen liittyvistä asioista. Nämä ovat luonteeltaan lähempänä teknisyyttä kuin laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä asioita, joten säädöstaso on ministeriön asetus.

Toisessa lainkohdassa on kyse metsästyksen rajoittamisesta alueellisesti, ajallisesti, saaliseläimen sukupuolen mukaan, metsästäjäkohtaisen saaliskiintiön, pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän perusteella tai merkitsemällä saalis tunnistemerkillä. Näitä kaikki asioita voidaan katsoa asetuksenantovaltuuden näkökulmasta siten, että asiat ovat teknisluonteisia asiakokonaisuuksia, joiden voidaan katsoa olevan luonteeltaan sellaisia, että niiden merkitys ei vaadi käsittelyä valtioneuvostossa.

Ehdotettu laki ei sisällä perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia. Laki sisältäisi asetuksenantovaltuuksia, jotka ovat muotoiltu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Näistä lähtökohdista käsin on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä perustuslain 72 §:ssä tarkoitettussa tavallisessa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 21 ja 22 §, 26 §:n 2 momentti, 27—30 §, 35 ja 38 §, 41 §:n 2 ja 3 momentti, 41 b §:n otsikko, 74 §:n 2 momentti, 75 §:n 1 momentin 5 kohta, 83 c §:n otsikko ja 1 momentti sekä 83 d §, sellaisina kuin niistä ovat 21 § laissa 314/2005, 26 §:n 2 momentti, 29 ja 30 §, 41 b §:n otsikko sekä 83 c §:n otsikko ja 1 momentti laissa 159/2011, 35 § osaksi laissa 1268/1993, 38 § osaksi laissa 159/2011, 41 §:n 2 ja 3 momentti sekä 83 d § laissa 206/2013, 74 §:n 2 momentti laissa 1422/2011, ja 75 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 516/2002, sekä

lisätään lakiin uusi 21 a ja 21 b §, 26 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 159/2011, uusi 3 momentti, lakiin uusi 30 a, 34 a ja 38 a §, 41 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 159/2011, uusi 3—6 momentti ja 75 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 516/2002 ja 1711/2015, uusi 8 kohta, seuraavasti:

21 §

Ampumakoe

Rihlatulla luotiaseella tai metsästysjousella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläimen vuoksi tarpeen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä ovat ne riistaeläimet, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe.

Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Ampumakoetodistus vastaa hallintolaissa (434/2003) tarkoitettua hallintopäätöstä. Ampumakokeen hyväksytty suoritus voidaan tallentaa riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettuun metsästäjärekisteriin.

Ampumakoetodistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta.

21 a §

Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen

Edellä 21 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä metsästäessä ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva ampumakoetodistusta vastaava todistus muussa maassa suoritetusta vastaavia riistaeläimiä koskevasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa todistuksen toisessa maassa suoritettua ampumakokeen tai edellä tarkoitettua selvityksen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Riistanhoitoyhdistyksen todistus on voimassa enintään kolme vuotta.

Ahvenanmaalla suoritettu ampumakoe vastaa 21 §:ssä tarkoitettua ampumakoetta.

21 b §

Ampumakoetta koskeva asetuksenantovaltuus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään:

- 1) ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta sekä ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä;
- 2) ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimuksista;
- 3) ampumakokeessa käytettäviä ampuma-aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista; sekä
- 4) ampumakokeen teknisestä suorittamisesta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annettavasta todistuksesta.

22 §

Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen

Metsästyskortti tai sen jäljennös sekä henkilöllisyyden varmentava asiakirja on pidettävä metsästettäessä mukana ja pyydettyä esitettävä 88 §:ssä tarkoitettulle metsästäystä valvovalle henkilölle. Jos joku metsästää ilman, että hänellä on mukanaan lunastamansa metsästyskortti tai sen jäljennös sekä henkilöllisyyden varmentava asiakirja, hän voi kuitenkin esittää mainitun asiakirjan neljäntoista vuorokauden kuluessa valvontaa suorittaneelle henkilölle tai hänen määräämälleen valvontaa suorittavalle henkilölle tai poliisille.

Mitä 1 momentissa säädetään siinä tarkoitettujen asiakirjojen esittämisvelvollisuudesta, koskee myös metsästäjänä toimivan ampujan velvollisuutta esittää 21 §:ssä tarkoitettu ampumakoetodistus tai sen jäljennös taikka 21 a §:ssä tarkoitettu todistus vastavuoroisesta tunnustamisesta metsästettäessä 21 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä.

Jos metsästyskortti tai ampumakoetodistus on kadonnut, poliisi voi myöntää lykkäystä näyttämistä koskevaan aikaan.

26 §

Hirvieläimen pyyntilupa

Edellä 1 momentissa tarkoitetun pyyntiluvan myöntää Suomen riistakeskus. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Edellä 8 §:ssä tarkoitettulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen ja metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.

Pyyntiluvan nojalla metsästetystä hirvieläimestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle.

27 §

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-ala on oltava hirvenmetsästyksessä

vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria.

Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitettulla alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muulla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitettulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Suomen riistakeskuksen on rajattava lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä 1 momentissa säädettyjä pinta-alan ja yhtenäisyyden vaatimuksia. Pyyntilupa voidaan käyttää vain pyyntiluvassa rajatulla alueella.

Suomen riistakeskus voi poiketa 1 momentissa säädetystä pyyntilupaan liittyvistä alueen pinta-alaa tai yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista, jos alue on saari tai alueeseen liittyy muu vastaava erityinen syy.

28 §

Uusi hirvieläimen pyyntilupa

Jos saaliiksi saatu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoleksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta uuden pyyntiluvan.

29 §

Hirvieläimen metsästystä koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta;
- 2) hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä;
- 3) hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista;
- 4) saalisilmoituksesta ja saalisilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta; sekä
- 5) määräajoista, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa.

30 §

Metsästyksen johtaja

Hirvieläimen pyyntiluvan sekä suden, karhun ja ilveksen poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle, läsnäolosta metsästystapah- tumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä.

30 a §

Yhteislupa

Edellä 10 ja 26 §:ssä tarkoitettua pyyntilupaa sekä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa voi hakea yhteisesti useampi kuin yksi hakija, jolloin lupa myönnetään hakijoille yhteisesti (*yhteislupa*). Yhteislupaa koskevassa hakemuksessa ja päätöksessä on nimettävä yhteisluvan hal-

linnollinen haltija. Jos yhteislupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, luvansaajat voivat sopia yhteisluvan jakamisesta luvansaajien kesken. Jokaista yhteisluvan saajaa velvoittaa se, mitä luvansaajan velvollisuuksista tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

34 a §

Ravintohoukutin

Karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen valvonnan tehostamiseksi näiden lajien tarkoituksellinen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa alueellisesti ja ajallisesti myös ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellista houkuttelua ravintoa hyväksi käyttäen, jos se on tarpeen 1 momentissa säädetyn kiellon valvomiseksi.

Yritys, jonka kaupparekisteriin ilmoitetun toiminnan laatu tai toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta, saa kuitenkin pitää maastossa ravintohoukuttinta karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelemiseksi. Tällaiseen yritykseen sovelletaan mitä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ravintohoukuttimen sijaintipaikassa on oltava tiedot ravintohoukuttimen ylläpitäjästä yhteystietoineen ja paikasta, jossa kuluttajaturvallisuuslain mukainen turvallisuusasiakirja on nähtävissä. Ravintohoukuttimesta on tehtävä ilmoitus paikkatietoineen Suomen riistakeskukselle.

Ravintohoukuttimen käyttämisessä on lisäksi noudatettava, mitä eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään käsittelemättömien sivutuotteiden käytöstä luonnonvaraisten eläinten ruokintaan sekä jätteiden hävittämisestä. Haaskaruokintapaikkaa koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja rekisteristä säädetään eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010).

35 §

Metsästysaseen ja metsästysjousten kuljettaminen

Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai metsästyslupaa. Tämä ei kuitenkaan koske metsästysalueeseen rajoittuvaa yleistä tietä.

Metsästysaseen tai metsästysjousten on ilma-aluksessa, maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä oltava lataamaton ja sijoitettuna suojuksen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske aseiden kuljettamista merialueella 32 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Metsästysaseen tai metsästysjousten kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa on kielletty. Asetta saa kuitenkin kuljettaa maastossa virantoimituksessa oleva henkilö, jolle aseiden mukanaolo virantoimituksen laadusta johtuen on tarpeen sekä suoritettaessa poliisin pyynnöstä virka- tai virka-aputehtävää.

Edellä 3 momentissa säädetyn kiellon estämättä lataamatonta metsästysasetta tai metsästysjousta saa kuitenkin kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla suojuksessa, suojatussa tilassa tai tilassa, mistä se ei ole välittömästi käytettävissä metsästyksen:

- 1) jääpeitteisellä vesialueella;
- 2) maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n mukaisella moottorikelkkareitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla;
- 3) siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle;
- 4) saalista noudettaessa, ja elävänä pyytävää loukkaa tai jalkanarua koettaessa; sekä

5) kuljettaessa ampujana toimivaa henkilöä metsästyksenjohtajan ennakkoon osoittamalle ampumapaikalle.

Lisäksi Suomen riistakeskuksen myöntämällä luvalla saa kuljettaa metsästysasetta tai metsästysjousta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa suojuksessa, suojatussa tilassa tai tilassa, mistä se ei ole välittömästi käytettävissä metsästykseseen, jos kuljetukseen on muu kuin 4 momentissa säädetty hyväksyttävä peruste. Suomen riistakeskus voi asettaa päätöksessään aluetta sekä metsästysasetta koskevia tarkempia lupaehtoja.

Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassaolevan 5 momentin mukaisen luvan, jos luvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Peruutetun luvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavaa lupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

38 §

Metsästyksen rajoittaminen

Jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä.

Rajoitus tai kieltä voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajinkanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltä tulee kumota ennen määräajan päättymistä.

Rajoitus tai kieltä voi olla:

- 1) alueellinen;
- 2) ajallinen;
- 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva;
- 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai
- 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva.

Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kieltä koskee.

38 a §

Saalisilmoitus

Sen lisäksi, mitä 26 §:ssä säädetään, saaliiksi saadusta riistaeläimestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyuden varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mistä riistaeläinlajista saalisilmoitus on tehtävä, sekä ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja ilmoituksen tekemisen määräajasta.

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin

poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen häiritsemiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan poiketa myös 32 §:ssä säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä ja 35 §:ssä säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 34 a §:n 1 momentin ravintohoukuttimen käytön kiellosta ja 2 momentin mukaisesta rajoituksesta.

41 b §

Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalla sekä tietyissä tilanteissa rauhoituksesta poikkeamiselle

Edellä 1 momentin 1—3 kohdassa mainituissa tapauksissa voidaan 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lintujen rauhoituksesta poiketa myös tekemällä siitä ilmoituksen Suomen riistakeskukselle, jos turvattavan toiminnan luonteen ja laajuuden johdosta tarve poikkeamiselle on säännöllistä, poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä poikkeaminen vaaranna edellä mainittujen lintulajien suotuisan suojelutason säilyttämistä (*ilmoitusmenettely*). Ilmoitusmenettely on sallittu:

- 1) ilmailulain (864/2014) 75 §:n 1 kohdassa tarkoitetuilla lentoasemilla;
- 2) elintarvikelain (23/2006) mukaisesti hyväksytyissä elintarvikehuoneistoissa;
- 3) jätteidenkäsittelylaitoksissa; sekä
- 4) yli 1 hehtaarin suuruisilla marja-, ja vihannesviljelmillä.

Suomen riistakeskus hyväksyy hakemuksesta ilmoitusmenettelyyn osallistumisen. Hyväksymispäätöksessä Suomen riistakeskus vahvistaa ne lintulajit, joita ilmoitusmenettely koskee sekä asettaa vuosittain metsästettävät enimmäismäärät lajeittain. Ilmoitusmenettelyyn hyväksytyn toimijan on vuosittain tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Suojattavan toiminnan loppumisesta tai merkittävästä muuttumisesta on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, joka tekee arvion ilmoitusmenettelyn jatkumisesta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hakemus- ja hyväksymismenettelystä, hyväksymispäätöksen otettavista määräyksistä, enimmäismäärän tarkistamisesta, valvonnasta, saalisilmoituksesta sekä saalisilmoituksen määräajoista.

Suomen riistakeskus voi peruuttaa ilmoitusmenettelyyn perustuvan rauhoituksesta poikkeamisen, jos menettelyyn hyväksytty laiminlyö saalisilmoitusvelvollisuuden tai rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka olennaisesti hyväksymispäätökseen otettuja määräyksiä.

74 §

Metsästysrikkomus

Metsästysrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) menettelee vastoin 25 §:ssä tarkoitettua asutuksesta, viljelyksestä tai liikenneväylästä johdettavaa rajoitusta;
- 2) metsästää vastoin 34 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käytön rajoitusta;
- 3) kuljettaa metsästysasetta vastoin 35 §:n kieltoa;
- 4) häiritsee riistaeläintä vastoin 36 §:n kieltoa;
- 5) järjestää vastoin 30 §:ää metsästyksen ilman metsästyksen johtajaa, tai metsästää vastoin metsästyksen johtajan 30 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa;
- 6) menettelee vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen nojalla pyyntilupaan liitettyä määräystä tai mainitun pykälän nojalla annetussa asetuksessa saaliin ilmoittamisesta säädettyä velvollisuutta tai määräaika, tai metsästää pyyntiluvasta 27 §:n nojalla rajatun alueen ulkopuolella;
- 7) menettelee vastoin 10 §:n 1 momentin tai 41 §:n 4 momentin taikka 41 a §:n 4 momentin nojalla annetun asetuksen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa taikka saaliin ilmoitusvelvollisuutta taikka alueellista kiintiötä koskevassa säännöksessä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai asetuksen nojalla pyynti- tai poikkeuslupaan otettua määräystä;
- 8) metsästää käyttämättä 29 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädettyjä hirvieläinten metsästyksessä käytettäviä varusteita, tai vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä hirvieläinten metsästyksessä käytettävästä koirasta;
- 9) metsästyksen johtajana jättää suorittamatta hänelle kuuluvan 30 §:n nojalla annetulla asetuksella säädetyn tehtävän;
- 10) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana suorittamatta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa säädettyä riistanhoitomaksua;
- 11) toimii ampujana vastoin 21 §:ssä säädettyä velvollisuutta ampumakokeen suorittamisesta;
- 12) laiminlyö metsästyskortin tai ampumakoetodistuksen esittämisen 22 §:ssä säädetyllä tavalla;
- 13) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana vastoin rikoslain 48 a luvun 6 §:n nojalla tuomittua metsästyskieltoa tai
- 14) jättää saaliin ilmoittamatta vastoin 38 a §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta.

75 §

Metsästyslain säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

5) luvatta pyydystää tai tappaa rauhoittamattoman eläimen vastoin 49 §:ssä säädettyä kieltoa tai 50 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä taikka menettelee vastoin 41 b §:n 3 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai mainitun pykälän 5 momentin nojalla annetun asetuksen säännöstä tai hyväksymispäätökseen otettua määräystä;

8) rikkoo 34 a §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa tai 4 momentissa säädettyä merkintä- tai ilmoitusvelvollisuutta taikka menettelee vastoin 34 a §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyä rajoitusta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsästyslain säännösten rikkomisesta sakkoon.*

83 c §

Velvollisuus ilmoittaa kuolleesta riistaeläimestä

Kuolleen löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta, sudesta ja metsäpeurasta on viipymättä ilmoitettava riistan tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle sekä Suomen riistakeskukselle. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

83 d §

Poliisilain 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu riistaeläin

Poliisilain (872/2011) 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ahma, ilves, karhu, saukko tai susi on toimitettava riistan tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 34 a § tulee kuitenkin voimaan vasta 20 päivänä elokuuta 2017, 41 b §:n 3—6 momentti 1 päivänä tammikuuta 2018 sekä 26, 27 ja 30 a § 1 päivänä helmikuuta 2018.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 30 §:n nojalla annetut valtioneuvoston asetukset sekä lain voimaan tullessa voimassa olleiden 21 ja 38 §:n nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäävät voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt hirvieläimen pyyntiluvat ja poikkeusluvut jäävät voimaan.

Maa- ja metsätalousministeriö, Suomen riistakeskus sekä riistanhoitoyhdistykset voivat ryhtyä ennen tämän lain voimaantuloa täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Laki

metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 21 ja 22 §, 26 §:n 2 momentti, 27—30 §, 35 ja 38 §, 41 §:n 2 ja 3 momentti, 41 b §:n otsikko, 74 §:n 2 momentti, 75 §:n 1 momentin 5 kohta, 83 c §:n otsikko ja 1 momentti sekä 83 d §, sellaisina kuin niistä ovat 21 § laissa 314/2005, 26 §:n 2 momentti, 29 ja 30 §, 41 b §:n otsikko sekä 83 c §:n otsikko ja 1 momentti laissa 159/2011, 35 § osaksi laissa 1268/1993, 38 § osaksi laissa 159/2011, 41 §:n 2 ja 3 momentti sekä 83 d § laissa 206/2013, 74 §:n 2 momentti laissa 1422/2011, ja 75 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 516/2002, sekä

lisätään lakiin uusi 21 a ja 21 b §, 26 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 159/2011, uusi 3 momentti, lakiin uusi 30 a, 34 a ja 38 a §, 41 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 159/2011, uusi 3—6 momentti ja 75 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 516/2002 ja 1711/2015, uusi 8 kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

21 §

Ampumakoe

Kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, metsäkaurista, hirveä, valkohäntäpeuraa, metsäpeuraa tai karhua rihlatulla luotiaseella metsästettäessä ampujana saa toimia ainoastaan se, joka on suorittanut 2 momentissa tarkoitettua ampumakokeen. Mainittuja riistaeläimiä metsästettäessä ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva todistus muussa maassa suoritettua vastaavasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä.

Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman kaavan mukaisen todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Todistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta.

Ehdotus

21 §

Ampumakoe

Rihlatulla luotiaseella tai metsästysjousella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläimen vuoksi tarpeen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä ovat ne riistaeläimet, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe.

Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Ampumakoetodistus vastaa hallintolaissa (434/2003) tarkoitettua hallintopäätöstä. Ampumakokeen hyväksytyt suoritus voidaan tallentaa riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettuun metsästäjärekisteriin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ahvenanmaalla suoritettu ampumakoe vastaa 1 momentissa tarkoitettua ampumakoetta.

Ampumakoetodistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään:

1) ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta sekä ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä;

2) ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimuksista;

3) ampumakokeessa käytettäviä ampumaseita ja patruunoita koskevista vaatimuksista.

21 a §

Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen

Edellä 21 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä metsästettäessä ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva ampumakoetodistusta vastaava todistus muussa maassa suoritetusta vastaavia riistaeläimiä koskevasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa todistuksen toisessa maassa suoritettua ampumakokeen tai edellä tarkoitettua selvityksen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Riistanhoitoyhdistyksen todistus on voimassa enintään kolme vuotta.

Ahvenanmaalla suoritettu ampumakoe vastaa 21 §:ssä tarkoitettua ampumakoetta.

21 b §

Ampumakoetta koskeva asetuksenantovaltuus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta sekä ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä;

2) ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimuksista;

3) ampumakokeessa käytettäviä ampumaseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista; sekä

4) ampumakokeen teknisestä suorittamisesta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annettavasta todistuksesta.

22 §

Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen

Metsästyskortti tai sen jäljennös on pidettävä metsästettäessä mukana ja pyydetäessä esitettävä 88 §:ssä tarkoitetulle metsästäystä valvovalle henkilölle. Jos joku metsästää ilman, että hänellä on mukanaan lunastamansa metsästyskortti tai sen jäljennös, hän voi kuitenkin esittää kortin tai jäljennöksen seitsemän vuorokauden kuluessa valvontaa suorittaneelle henkilölle tai poliisille.

Mitä 1 momentissa on sanottu, koskee myös 21 §:ssä tarkoitettua ampumakoetodistusta tai sen jäljennöstä metsästäjän toimiessa ampujana hirvieläintä tai karhua metsästettäessä.

Jos metsästyskortti tai ampumakoetodistus on kadonnut, poliisi voi myöntää lykkäystä näyttämistä koskevaan aikaan, *kunnes asianomainen riistanhoitoyhdistys on antanut jäljennöksen.*

22 §

Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen

Metsästyskortti tai sen jäljennös *sekä henkilöllisyyden varmentava asiakirja* on pidettävä metsästettäessä mukana ja pyydetäessä esitettävä 88 §:ssä tarkoitetulle metsästäystä valvovalle henkilölle. Jos joku metsästää ilman, että hänellä on mukanaan lunastamansa metsästyskortti tai sen jäljennös *sekä henkilöllisyyden varmentava asiakirja*, hän voi kuitenkin esittää *mainitun asiakirjan neljän*toista vuorokauden kuluessa valvontaa suorittaneelle henkilölle tai *hänen määräämälleen* valvontaa suorittavalle henkilölle tai poliisille.

Mitä 1 momentissa *säädetään siinä tarkoitettujen asiakirjojen esittämisvelvollisuudesta*, koskee myös *metsästäjänä toimivan ampujan velvollisuutta esittää* 21 §:ssä tarkoitettu ampumakoetodistus tai sen jäljennös *taikka 21 a §:ssä tarkoitettu todistus vastavuoroisesta tunnustamisesta metsästettäessä 21 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä.*

Jos metsästyskortti tai ampumakoetodistus on kadonnut, poliisi voi myöntää lykkäystä näyttämistä koskevaan aikaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

*Hirvieläimen pyyntilupa**Hirvieläimen pyyntilupa*

Edellä 1 momentissa tarkoitetun pyyntiluvan myöntää Suomen riistakeskus. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Edellä 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun pyyntiluvan myöntää Suomen riistakeskus. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Edellä 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen ja metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.

Pyyntiluvan nojalla metsästetystä hirvieläimestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle.

27 §

27 §

*Hirvieläinten pyyntiluvan myöntämisen edellytykset**Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset*

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen alue. Hirvenmetsästyksen käytettävän alueen pinta-alan on oltava vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden hirvieläinten metsästyksen käytettävän alueen vähintään 500 hehtaaria. *Maa- ja metsätalousministeriö voi päättää poikkeuksista edellä tarkoitettuihin pinta-alavaatimuksiin.*

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-alan on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria.

Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on kyseisellä alueella oikeus metsästä hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muualla kuin 8 §:ssä tarkoitetulla alueella voidaan samalle 1 momentin mukaiselle alueelle myöntää pyyntilupa vain yhden hakemuksen perusteella.

Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitetulla alueella oikeus metsästä hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muualla kuin 8 §:ssä tarkoitetulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitetulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Hirvieläinten metsästyksen johtaja

Hirvieläimen pyyntiluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

29 §

Uusi pyyntilupa

Jos kaadettu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta vanhan pyyntiluvan tilalle uuden pyyntiluvan.

28 §

Uusi hirvieläimen pyyntilupa

Jos saaliiksi saatu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta uuden pyyntiluvan.

29 §

Hirvieläimen metsästystä koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta;*
- 2) hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä;*
- 3) hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista;*
- 4) saalisilmoituksesta ja saalisilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta; sekä*
- 5) määräajoista, jotka koskevat hirvieläi-*

Voimassa oleva laki

30 §

Hirvieläinmetsäystä koskeva asetuksenantovaltuus

Hirvieläinten pyyntiluvan hakemisesta ja myönnettävään lupaan liitettävistä ehdoista sekä hirvieläinten metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, metsästyksen johtajan tehtävistä samoin kuin metsästyksen järjestämisestä muutoinkin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Saaliiksi saadusta metsäkauriista on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle tiedot kannan kehityksen seurantaan varten. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitettavista tiedoista, ilmoituksen tekemisen määräajasta ja ilmoittamismenettelystä.

Ehdotus

men pyyntilupaa.

30 §

Metsästyksen johtaja

Hirvieläimen pyyntiluvan sekä suden, karhun ja ilveksen poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä.

30 a §

Yhteislupa

*Edellä 10 ja 26 §:ssä tarkoitettua pyyntilupaa sekä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa voi hakea yhteisesti useampi kuin yksi hakija, jolloin lupa myönnetään hakijoille yhteisesti (**yhteislupa**). Yhteislupaa koskevassa hakemuksessa ja päätöksessä on nimettävä yhteisluvan hallinnollinen haltija. Jos yhteislupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, luvansaajat voivat sopia yhteisluvan jakamisesta luvansaajien kesken. Jokaista yhteisluvan saajaa velvoittaa se, mitä luvansaajan velvollisuuksista tässä laissa ja sen nojalla säädetään.*

34 a §

Ravintohoukutin

Karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen valvonnan tehostamiseksi näiden lajien tarkoituksellinen houkuttelu ravintoa hy-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

väksi käyttäen on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa alueellisesti ja ajallisesti myös ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellista houkuttelua ravintoa hyväksi käyttäen, jos se on tarpeen 1 momentissa säädetyn kiellon valvomiseksi.

Yritys, jonka kaupparekisteriin ilmoitetun toiminnan laatu tai toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta, saa kuitenkin pitää maastossa ravintohoukutinta karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelemiseksi. Tällaiseen yritykseen sovelletaan mitä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ravintohoukuttimen sijaintipaikassa on oltava tiedot ravintohoukuttimen ylläpitäjästä yhteystietoineen ja paikasta, jossa kuluttajaturvallisuuslain mukainen turvallisuusasiakirja on nähtävissä. Ravintohoukuttimesta on tehtävä ilmoitus paikkatietoineen Suomen riistakeskukselle.

Ravintohoukuttimen käyttämisessä on lisäksi noudatettava, mitä eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään käsittelemättömien sivutuotteiden käytöstä luonnonvaraisten eläinten ruokintaan sekä jätteiden hävittämisestä. Haaskaruokintapaikkaa koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja rekisteristä säädetään eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010).

35 §

Metsästysaseen kuljettaminen

Metsästysasetta ei saa ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai metsästyslupaa. Tämä ei kuitenkaan koske metsästysalueeseen rajoittuvaa yleistä tietä.

35 §

Metsästysaseen ja metsästysjousten kuljettaminen

Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai metsästyslupaa. Tämä ei kuitenkaan koske metsästysalueeseen rajoittuvaa

Voimassa oleva laki

Metsästysaseen on ilma-aluksessa, maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske aseiden kuljettamista merialueella 32 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Metsästysaseen kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa on kielletty. Asetta saa kuitenkin kuljettaa virantoimituksessa oleva henkilö, jolle aseiden mukanaolo virantoimituksen laadusta johtuen on tarpeen. *Poliisipiirin päällikkö voi yksittäisessä tapauksessa antaa luvan kuljettaa lataamatonta metsästysasetta suojuksessa edellä mainituissa kulkuneuvoissa niiden liikkeessä yleisen tai yksityisen tien ulkopuolella tiettyinä aikoina ennakolta ilmoitettua reittiä käyttäen ehdolla, että kuljetuksen aikana asetta ei käytetä metsästyksessä. Poronhoitotyötä suorittavan poromiehen aseidenkuljetuksesta säädetään tarkemmin asetuksella.*

Ehdotus

yleistä tietä.

Metsästysaseen tai metsästysjousen on ilma-aluksessa, maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske aseiden kuljettamista merialueella 32 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Metsästysaseen tai metsästysjousen kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa on kielletty. Asetta saa kuitenkin kuljettaa maastossa virantoimituksessa oleva henkilö, jolle aseiden mukanaolo virantoimituksen laadusta johtuen on tarpeen sekä suoritettaessa poliisin pyynnöstä virka- tai virka-aputehtävää.

Edellä 3 momentissa säädetyn kiellon estämättä lataamatonta metsästysasetta tai metsästysjousta saa kuitenkin kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla suojuksessa, suojatussa tilassa tai tilassa, mistä se ei ole välittömästi käytettävissä metsästyksessä:

1) jääpeitteisellä vesialueella;

2) maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n mukaisella moottorikelkkareitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla;

3) siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle;

4) saalista noudettaessa, ja elävänä pyytävää loukkua tai jalkanarua koettaessa; sekä

5) kuljetettaessa ampujana toimivaa henkilöä metsästyksenjohtajan ennakoon osoitettamalle ampumapaikalle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lisäksi Suomen riistakeskuksen myöntämällä luvalla saa kuljettaa metsästysasetta tai metsästysjousta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa suojuksessa, suojatussa tilassa tai tilassa, mistä se ei ole välittömästi käytettävissä metsästykseseen, jos kuljetukseen on muu kuin 4 momentissa säädetty hyväksytävä peruste. Suomen riistakeskus voi asettaa päätöksessään aluetta sekä metsästysasetta koskevia tarkempia lupaehtoja.

Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassaolevan 5 momentin mukaisen luvan, jos luvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Peruutetun luvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavaa lupaa ennen kuin aieman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

38 §

Metsästyksen rajoittaminen

Jos riistaeläinlajin kanta vaarantuu sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisalueella, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästyskieltää tai rajoittaa sitä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa rajataan alue, jolla kielto tai rajoitus on voimassa. Kielto tai rajoitus voidaan antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kielto tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista Suomen riistakeskusta sekä niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella kielto tai rajoitus koskee.

Jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi, kielto tai rajoitus tulee kumota ennen määräajan päättymistä.

38 §

Metsästyksen rajoittaminen

Jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisalueella, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä.

Rajoitus tai kielto voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajinkanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kielto tulee kumota ennen määräajan päättymistä.

Rajoitus tai kielto voi olla:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

- 1) alueellinen;
- 2) ajallinen;
- 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva;
- 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai
- 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva.

Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueetta rajoitus tai kiello koskee.

38 a §

Saalisilmoitus

Sen lisäksi, mitä 26 §:ssä säädetään, saaliiksi saadusta riistaeläimestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyysvarmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mistä riistaeläinlajeista saalisilmoitus on tehtävä, sekä ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja ilmoituksen tekemisen määräajasta.

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseen tai tappamiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen häiritsemiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä

Voimassa oleva laki

41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevasta kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä ja 35 §:ssä säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevasta säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevasta säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

41 b §

Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalle

Ehdotus

41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan poiketa myös 32 §:ssä säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevasta kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä ja 35 §:ssä säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevasta säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevasta säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 34 a §:n 1 momentin ravintohoukuttimen käytön kiellosta ja 2 momentin mukaisesta rajoituksesta.

41 b §

Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalle sekä tietyissä tilanteissa rauhoituksesta poikkeamiselle

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa mainituissa tapauksissa voidaan 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lintujen rauhoituksesta poiketa myös tekemällä siitä ilmoituksen Suomen riistakeskukselle, jos turvattavan toiminnan luonteen ja laajuuden johdosta tarve poikkeamiselle on säännöllistä, poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä poikkeaminen vaaranna edellä mainittujen lintulajien suotuisan suojelutason säilyttämistä (ilmoitusmenettely). Ilmoitusmenettely on sallittu:

1) ilmailulain (864/2014) 75 §:n 1 kohdassa tarkoitetuilla lentoasemilla;

2) elintarvikelain (23/2006) mukaisesti hyväksytyissä elintarvikehuoneistoissa;

3) jätteidenkäsittelylaitoksissa; sekä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4) yli 1 hehtaarin suuruisilla marja-, ja vihannesviljelmillä.

Suomen riistakeskus hyväksyy hakemuksesta ilmoitusmenettelyyn osallistumisen. Hyväksymispäätöksessä Suomen riistakeskus vahvistaa ne lintulajit, joita ilmoitusmenettely koskee sekä asettaa vuosittain metsästettävät enimmäismäärät lajeittain. Ilmoitusmenettelyyn hyväksytyin toimijan on vuosittain tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Suojattavan toiminnan loppumisesta tai merkittävästä muuttumisesta on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, joka tekee arvion ilmoitusmenettelyn jatkumisesta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hakemus- ja hyväksymismenettelystä, hyväksymispäätöksen otettavista määräyksistä, enimmäismäärän tarkistamisesta, valvonnasta, saalisilmoituksesta sekä saalisilmoituksen määräajoista.

Suomen riistakeskus voi peruuttaa ilmoitusmenettelyyn perustuvan rauhoituksesta poikkeamisen, jos menettelyyn hyväksyty laiminlyö saalisilmoitusvelvollisuuden tai rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka olennaisesti hyväksymispäätökseen otettuja määräyksiä.

74 §

Metsästysrikkomus

74 §

Metsästysrikkomus

Metsästysrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) menettelee vastoin 25 §:ssä tarkoitettua asutuksesta, viljelyksestä tai liikenneväylästä johtuvaa rajoitusta,

2) metsästää *luvattomasti* vastoin 34 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käytön rajoitusta,

3) kuljettaa metsästysasetta vastoin 35 §:n kieltoa,

Metsästysrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) menettelee vastoin 25 §:ssä tarkoitettua asutuksesta, viljelyksestä tai liikenneväylästä johtuvaa rajoitusta;

2) metsästää vastoin 34 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käytön rajoitusta;

3) kuljettaa metsästysasetta vastoin 35 §:n kieltoa;

HE 28/2017 vp

Voimassa oleva laki

4) häiritsee riistaeläintä vastoin 36 §:n kieltoa,

5) järjestää vastoin 28 §:ää *hirvieläimen* metsästyksen ilman metsästyksen johtajaa, tai metsästää vastoin metsästyksen johtajan 28 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa,

6) menettelee vastoin 30 §:n nojalla annetun asetuksen hirvieläimen pyyntilupaa tai saaliin ilmoitusvelvollisuutta koskevaa säännöstä tai asetuksen nojalla hirvieläimen pyyntilupaan liitettyä ehtoa,

7) menettelee vastoin 10 §:n 1 momentin tai 41 §:n 4 momentin taikka 41 a §:n 4 momentin nojalla annetun asetuksen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa taikka alueellista kiintiötä koskevassa säännöksessä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai asetuksen nojalla pyynti- tai poikkeuslupaan otettua määräystä,

8) metsästää käyttämättä 30 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädettyjä hirvieläinten metsästyksessä käytettäviä varusteita,

9) metsästyksen johtajana jättää suorittamatta hänelle kuuluvan 30 §:n nojalla annetulla asetuksella säädetyn tehtävän,

10) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana suorittamatta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993) säädettyä riistanhoitomaksua,

11) toimii ampujana suorittamatta 21 §:ssä säädettyä ampumakoetta,

12) laiminlyö metsästyskortin tai ampuma-koetodistuksen esittämisen 22 §:ssä säädetyllä tavalla tai

13) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana vastoin rikoslain 48 a luvun 6 §:n nojalla

Ehdotus

4) häiritsee riistaeläintä vastoin 36 §:n kieltoa;

5) järjestää vastoin 30 §:ää metsästyksen ilman metsästyksen johtajaa, tai metsästää vastoin metsästyksen johtajan 30 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa;

6) menettelee vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen *nojalla pyyntilupaan liitettyä määräystä tai mainitun pykälän nojalla annetussa asetuksessa saaliin ilmoittamisesta säädettyä velvollisuutta tai määräaikaa, tai metsästää pyyntiluvasta 27 §:n nojalla rajatun alueen ulkopuolella;*

7) menettelee vastoin 10 §:n 1 momentin tai 41 §:n 4 momentin taikka 41 a §:n 4 momentin nojalla annetun asetuksen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa taikka *saaliin ilmoitusvelvollisuutta taikka* alueellista kiintiötä koskevassa säännöksessä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai asetuksen nojalla pyynti- tai poikkeuslupaan otettua määräystä;

8) metsästää käyttämättä 29 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädettyjä hirvieläinten metsästyksessä käytettäviä varusteita, *tai vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä hirvieläinten metsästyksessä käytettävästä koirasta;*

9) metsästyksen johtajana jättää suorittamatta hänelle kuuluvan 30 §:n nojalla annetulla asetuksella säädetyn tehtävän;

10) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana suorittamatta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa säädettyä riistanhoitomaksua;

11) toimii ampujana *vastoin* 21 §:ssä säädettyä *velvollisuutta ampumakokeen suorittamisesta;*

12) laiminlyö metsästyskortin tai ampuma-koetodistuksen esittämisen 22 §:ssä säädetyllä tavalla;

13) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana vastoin rikoslain 48 a luvun 6 §:n nojalla

HE 28/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tuomittua metsästyskieltoa.

tuomittua metsästyskieltoa tai

14) jättää saaliin ilmoittamatta vastoin 38 a §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta.

75 §

75 §

Metsästyslain säännösten rikkominen

Metsästyslain säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

5) luvatta pyydystää tai tappaa rauhoittamattoman eläimen vastoin 49 §:ssä säädettyä kieltoa tai 50 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä,

5) luvatta pyydystää tai tappaa rauhoittamattoman eläimen vastoin 49 §:ssä säädettyä kieltoa tai 50 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä *taikka menettelee vastoin 41 b §:n 3 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai mainitun pykälän 5 momentin nojalla annetun asetuksen säännöstä tai hyväksymispäätökseen otettua määräystä;*

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsästyslain säännösten rikkomisesta sakkoon.*

8) rikkoo 34 a §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa tai 4 momentissa säädettyä merkintä- tai ilmoitusvelvollisuutta taikka menettelee vastoin 34 a §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyä rajoitusta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsästyslain säännösten rikkomisesta sakkoon.*

83 c §

83 c §

Ilmoitusvelvollisuus kuolleesta riistaeläimestä

Velvollisuus ilmoittaa kuolleesta riistaeläimestä

Kuolleena löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta ja sudesta on viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle sekä alueen riistanhoitoyhdistykselle. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

Kuolleena löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta, sudesta *ja metsäpeurasta* on viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle sekä *Suomen riistakeskukselle*. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

HE 28/2017 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

83 d §

83 d §

Poliisilain 25 §:n nojalla lopetettu riistaeläin

Poliisilain 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu riistaeläin

Poliisilain (493/1995) 25 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Poliisilain (872/2011) 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ahma, ilves, karhu, saukko tai susi on toimitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ahma, ilves, karhu, saukko tai susi on toimitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 34 a § tulee kuitenkin voimaan vasta 20 päivänä elokuuta 2017, 41 b §:n 3—6 momentti 1 päivänä tammikuuta 2018 sekä 26, 27 ja 30 a § 1 päivänä helmikuuta 2018.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 30 §:n nojalla annetut valtioneuvoston asetukset sekä lain voimaan tullessa voimassa olleiden 21 ja 38 §:n nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäävät voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt hirvieläimen pyyntiluvat ja poikkeusluvut jäävät voimaan.

Maa- ja metsätalousministeriö, Suomen riistakeskus sekä riistanhoitoyhdistykset voivat ryhtyä ennen tämän lain voimaantuloa täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.
